Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...найй 1921 оной ...ин 21-hээ гарана | № 265 (14987) | 1978 оной ноябриин 19, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ЬАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэртэ зорюулагдажа зарлагдаhан ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй, Московско гарнизоной сэрэгшэдэй баярай суглаан ноябриин 17-до Москвада болоо.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. В. Смирнов, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо Советскэ Союзай маршал В. Г. Куликов, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник армиин генерал А. А. Епишев президиумдэ hууба.

Стратегическэ шэглэлтэй ракетнэ сэрэгүүдэй ахамад командалагша — СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, армиин генерал В. Ф. Толубко суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, нухэр Л. И. Брежневтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэгые ехэ баяртайгаар баталан абаба.

(ТАСС).

...УРМАШУУЛАН ЗОРИГЖУУЛБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. БРЕЖНЕВЭИ амаршалгые БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад халуунаар угтан абаба

...УЯЛГАЯА ...ЭНЭЛНЭ

...ЛЫ. (телефоноор абтаба). ...-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй ...диумэй Түрүүлэгшэ Л. И. ...евэй Байгал-Амарай түмэр ... барилгашадта эльгээhэн ...алга тухай мэдээсэл тэрэ ...ө сахилгаан түргөөр бүхы ...гууд дээгүүр тараба. Сэдьхэлаан үгэнүүдтэнь, урма зориг ...улма удхадань харюу болгоо...рилгашад олон тоото митинг...е үнгэргэбэ. БАМ-ай бүхы ...гуудта болоhон баярай ми...удтэ дүн хамта 7 мянга ша...н хабаадаба.

...жнеангарсктрансстрой» тресжалшад жэлэй дүүрэтэр даа...а гадуур 18 миллион түхэри...дэлмэри хэхэбди гэhэн уялга ...Энэ трестын худэлмэрилэгшэ...итинг дээрэ үгэ хэлэhэн Со...Ажалай Герой бригадир ...й Лукьянович Мудров, про...натолий Дмитриевич Анти...мэр зам баригша Владимир ...вич Пипко гэгшэд энэ амар...рнь урмашаhанаа, саашадаа ...ршэмтэйгээр худэлхөөр зо...од байhан тухайгаа нүхэдэйн...энэhөө мэдүүлбэ.

...дэ «БАМтоннельстрой» уп...ийн 3 мянга үлүүтэй худэл...гшэд баярай митингүүдтэ ...ажа, баhал урмашаhанаа, ...оhоноо элирхэйлнэ. Энэ уп...ийн бүхы участогайхид байг...ой даабаринуудые декабриин ...гэр сүм дүүргэхэбди гэhэн ...уялга абаа.

Манай корр.

ШЭНЭ АМЖАЛТАДА УРЯАЛНА

Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадай арбадахи табан жэлэй гурбан жэлэй барилга-хабсаралгын түсэбые болзорhоонь урид дүүргэлгэтэй дашарамдуулан, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээhэн амаршалга БАМ-ай бүхы барилгашадые хизааргүй ехээр баярлуулба.

Хүйтэн шэмэрүүн уларилтай хойто зүгэй ой тайгын, хада уулын дундуур 1500 километртэ түмэр зам табигдажа, шэнэ хото городууд, тосхонууд үргэн далайсатайгаар бариг...дана гээд амаршалга соонь хэлэгдэнэ. БАМ-ай участогай олон тоото барилгашад үнгэрhэн үе соо эдэбхитэйгээр ажаллажа, урдаа табигдаhан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Барилгын организациннуудай, колоннонуудай, мастерска участогуудай, бригадануудай коллективүүд гурбадахи, габшагай ажалай жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн мүрысөөндэ оролсоод, хаба шадалаа гамнангүйгөөр ажаллана.

Манай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын худэлмэришэд БАМ-ай Буряадай бүхы участок дээрэ Дабаанhаа эхилээд, Северомуйск хүрэтэр барилга хэнэ. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай совет арадта хандаhан Бэшэгтэ харюу болгон, коллективнай дээшэлүүлэгдэhэн уялганууд...ые абаа бэлэй. Энэ хараа зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ хүн бүхэн хубитаяа оруулна.

Холын хойто нютагта барилга хэхэнь тиимэшье бэлэн бэшэ юм. Харгын муухаа, холоhоо боложо, элдэб бэрхэшээл тохёолдодог. Манай трестын худэлмэришэд ажалаа зүбөөр ябуулха, социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Автобазымнай худэлмэришэд тон шухала ажал дүүргэжэ байдагаа hайн ойлгодог. Тиимэhээ автомашинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, барилгада хэрэгтэй материал саг болзорhоонь участогуудта хүргэхэ гэжэ эрмэлзэдэг. Эдэнэр Усть-Кутhаа, Улькан...hаа аяар Северомуйск хүрэтэр ашаа зөөнэ. Зарим жолоошод үдэртөө 600—700 километр зай гаталжа барилгада хэрэгтэй ашаа саг болзортонь асарна. Автобазын коллектив hара бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Хоёр кварталай туршада трестын администрациин, партийна болон профсоюзай организацинуудай дамжуулгын Улаан туг алдангуй абажа ябана. Эдэнэр юhэн hарын даабариhаа гадуур барилгада тон хэрэгтэй 300 мянган тонно ашаа зөөгөөд байна.

Барилга-хабсаралгын 597-дохи поездын коллектив БАМ-ай Буряадай участогай эгээл хойто захада, Северомуйск, Муякан болон Янчукан селогуудта барилга хэнэ. Эдэнэр эрхим шанартайгаар, түргэнөөр барилга хэжэ, саг болзортонь ашаглалгада тушаажа байдагаараа олондо мэдээжэ болоhон. Байгша ондо Муякан поселогто 320 үхибүүдэй hүргуулиин, котельнын корпусууд барригдажа, саг болзортоо ашаглалгада оруулагдаа. Тоннельный посёлогто овощ хадагалха склад байрын гэрнүүд бодхоогдобо.

Хойто Муяын тоннелиин зүүн порталда худэлдэг худэлмэришэдэй ажаhуудаг Северомуйск посёлогто тонехэ барилга хэгдэнэ. 140 үхибүүдэй сад-яслиин, ажалшадай хэрэглэмжэ хангаха комбинат, хилээмэ барика гэр энэ жэл ашаглалгада оруулагдеба. Тус поездын худэлмэришэд барилга хэхэ гурбан жэлэйнгээ даабари СССР-эй шэнэ Конституциин ойн hайндэрэй урдахана дүүргэhэн тухайгаа элидхээ бэлэй.

Шэнээр эмхидхэгдэhэн барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын коллектив муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана. Поездын олонхи худэлмэришэдынь ВЛКСМ-эй XVIII съездын нэрэмжэтэ отрядай гэшүүд болоно. Комсомол залуушуул богонихон болзор соо барилга хэхэ ажалда дүршэбэ. Эдэнэр Кичера поселогто байрын гэрнүүдые, hүргуули, клуб, спортын бүхэли комплекс бодхожо байна. Залуушуул электрын элшэ хүсэ дамжуулха ЛЭП-220 түхэлэй лини татаха газараар самсаал сабшана. ВЛКСМ-эй XVIII съездын нэрэмжэтэ отрядай коллектив эдэбхи үүсхэл гарган ажаллажа, олоной hайшаал магтаалда хүртэнэ. Энэ түрүү коллектив байгша оной гурбадахи квартал соо генподрядаар барилга хэхэ даабаряа 13,2 процентээр, өөрын хүсэ шадалаар барилга хэхэ даабаряа 49.7 процентээр үлүүлэн дүүргээ. Барилга-хабсаралгын 608-дахи поездын барилгашад туйлаhан амжалтануудаа саашадань улам арьбадхажа, гурбадахи, габшагай ажалай жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн hайн hайхан хараа зорилготой, залуу наhанай зали бадаруулан, эрэшэтэй шангаар ажалланад.

Манай «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив дотор даабаряа дүүргэдэгүй хүн үгы болонхой. Тиимэhээл барилга тургэнөөр хэгдэнэ, бүхы объектнүүд саг болзортоо ашаглалгада тушаагдана. Трестымнай эрхимэй эрхим худэлмэришэд түмэр замай түрүүшын рельснүүдые Буряадай газар дээрэ табиха эрхэдэ хүртөө. Коллективнай ажалдаа амжалтатай. Барилга хэхэ, гурбан жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 12,6 миллион түхэригэй барилга хээд байна. Трестымнай худэлмэришэд жэлэй дүүрэтэр үшөө ехэ хэмжээнэй барилга хэхээр зоригжонхой, арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Даабаряа дүүргэгшэдэй тоо улам олошорно.

Нүхэр Л. И. Брежневэй амаршалга БАМ-ай худэлмэрилэгшэдые шэнэ амжалтада зоригжуулна.

В. БУТКОВ,
«Нижнеангарсктрансстрой» трестын түсэблэлгын таhагай начальник.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯСХАЛАН

Агууехэ Октябриин социалис революциин 61 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй нэрэ дээрэ ажалшадай, партийна болон ниитын эмхинүүдэй үмэнэhөө, предприятинуудай, эмхи зургаануудай, барилгануудай, колхозуудай, совхозуудай коллективүүдэй, Совет Армиин болон Флодой сэрэгшэдэй үмэнэhөө олон тоото амаршалгануудорohон байна.

Эдэ амаршалгын бэшэгүүд совет обществын морально-политическэ эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байhые, СССР-эй шэнэ Конституци дотор эли тодоор бэелэлээ олоhон, манай арадай түүхэтэ илалтануудай түлөө совет хүнүүдэй тон ехээр омогорходог байhые үнэншэмөөр гэршэлнэ. Эдэ амаршалганууд хото болон худөөгэй ажалшадай — өөhэдынгөө ороной, өөhэдынгөө ажабайдалай бодото эзэдэй ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтые, улам үргажа байгаа үүсхэл болон оролдолгые элирхэйлэн харуулна. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын, КПСС-эй Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Политбюрогой онсо эрмэлзэлтэ, үрэ түгэс ажал ябуулгын бүрин hайшаагдадаг байhаниинь тэдэ амаршалганууд дотор элирхэйлэгдэнэ.

Ажалай шэнэ амжалтанууд тухай, hүүлэй үедэ шэнэ түхэл шэнжэнүүдээр баяжаhан, бүри ехэ үрэ дүнгүүдтэй болоhон социалис мүрысөөнэй дэлгэрэлгэ тухай рапортнууд партиин хэрэгтэ, өөhэдынгөө партийна уялгада совет хүнүүдэй үнэн байдагай эли тодо гэршэ болоно. Энэнь юун дээрэhээ эли тодоор харагданаб гэхэдэ, олохон коллективүүд түсэбтэ табан жэлэйнгээ гурбан жэлэйнь даабаринуудые СССР-эй Конституциин түрүүшын ой хүрэтэр дүүргэhэн байна. Худөө нютагуудай ажалшад КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 оной), Пленумэй шиидхэбринүүдые бэелүүлэн, сагай орёо бэрхэтэй уларилда орооhо тарянай эрхим үргаса хуряажа абаа. Эдэ бүгэдэмнай — коммунизм байгуулгын хэрэгтэ, манай арадай материальна, соёл болбосоролой хэм хэмжээе бүхы талаарнь дээшэлүүлгын хэрэгтэ оруулагдаhан бодото, ехэ хубита болоно.

Тэрэшэлэн социализмын аха дүү оронуудай хүтэлбэрилэгшэдhөө, гадаадын оронуудай коммунис, худэлмэришэнэй болон национально-демократическа партинуудhаа, правительствануудhаа, гүрэнүүдэй болон ниитын ажал ябуулагшадhаа, тус тус эрхэтэдhээ амаршалгын бэшэгүүд ороhон байна. Манай ханинар Агууехэ Октябриин асари ехэ түүхэтэ удха шанарые, бүхы дэлхэй дээрэхи революционно, национально-сүлөөрэлгын худэлөөнэй хүгжэлтэдэ Советскэ Союзай дүүргэдэг үүргые тэмдэглэнэ. Эдэнэр ажабайдалай экономическа, социальна ба соёлой бүхы hалбаринуудта, социалис демократиие улам марижуулан хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаhантайнь дашарамдуулан, совет арадые халуунаар амаршална. Эдэнэр шахардуу байдалай hуларалые улам гүнзэгырүүлхэ, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ, бүү зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлаха ехэ үрэ нүлеөтэй хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, бүгэдэ ниитын амаглан байдал батадхаха зорилготой эршэ түгэс ажал ябуулгынь талаар КПСС-ые, Советскэ правительствые бүрин дэмжэдэг байhанаа элирхэйлнэ, энэнь бүхы арадуудай аша туhада харюусана.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Советэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Агууехэ Октябриин 61 жэлэй ойтой дашарамдуулан эльгээhэн амаршалгануудайнь, hайн hайхан хүсэлэнгүүдэйнь түлөө партийна, совет болон ниитын эмхинүүдтэ, предприятинуудай, барилгануудай, эмхи зургаануудай коллективүүдтэ, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ, аха дүү социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, коммунис болон худэлмэришэнэй, национально-демократическа партинуудта, правительствануудта, гүрэнүүдэй ба ниитын ажал ябуулагшадта, демократическа эмхинүүдтэ, тэрэшэлэн хилын саанахи оронуудай тус тус эрхэтэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

...СЭБhӨӨ ...ҮҮЛНЭ

...ын леспромхозой худэлмэришэд ...а табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ...үндэр амжалта туйлажа байнхай. Конституциин баталагдан абта...лэй ойдо зорюулагдаhан социалис ...ндэ тус леспромхозой бүхы худэл...эдэбхитэйгээр оролсожо, комму...ажалай шэн габьяа ха...гэхэдэ алдуу болохогүй. Юуб гэ...э Конституциин баталан абтаhаар ...ой үдэр тус леспромхозой 200 ...удэлмэришэд, модо бэлэдхэдэг 6 ...гурбан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. ...леспромхоз бүхы дээрээ продукци ...а болон модо зөөхэ гурбан жэ...түсэб дүүргээ.

...Будринай, Л. С. Мельниковэй. ...толяровагай болон бусадай даадаг ...ууд эрхим hайнаар худэлдэг. ...кич Будрин РСФСР-эй модо бэл...едприятинуудай эрхим мастер гэ...э зэргэтэй.

ГУУД ДЭЭРЭ: Леспромхозой эрхим...элмэришэн С. В. Пантелеев. 2. ...рhаа —тракторист В. Н. Марков, ...модо бэлэдхэдэг пунктын началь...Р. Середкин гэгшэд хөөрэлдэнэ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ГУРБАДАХИ БЛОК ТУРШАГДАБА

Ноябриин 17-ной үглөөгүүр Гусиноозерско ГРЭС-тэ хүлгөөтэй байба. Барилгашад, ашаглагшад гурбадахи энергоблогой дэргэдэ суглараа. Ушарынь юуб гэхэдэ, электростанциин 3-дахи шэнэ блогые ашаглалгада оруулалгын баяр ёhололдо байлсахые хүн бүхэн хүсөө бишуу.

Энергоблогой бэлэн болгогдоhон тухай радиогоор соносхогдобо. Үйлэ хэрэгэй уг удхаар тухайлхада, эндэ бүхы юумэн замбуулинай онгосые ниидхүүлхэсэ байhан юм шэнгеэр үзэгдэнэ. Залан жолоодолгын самбарай дэргэдэ байhан хүнүүд нягта наринаар шалгалта хэнэ.

Бүхы юумэн шалгагдаа, бүхы юумэн бэлэн болонхой... 10 час 10 минута...

— Эхилэгты! — гэhэн захиралта үгтэнэ.

Турбинын мөөрнүүдэй арааханаар худэлжэ эхилхэдэнь, блогой голой эрьелдэсэ эршэдэ эршэдэhээр, улам түргэдэнэ.

В. И. Соколвой, Б. Ф. Заживновой хүтэлбэрилдэг турбинна болон котельнэ цехүүдэй худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдэй ажалайнгаа аша үрые омогорхон хаража байхань урматай.

ГРЭС-эй барилгашад нэгэдэхи блогые 17 hара соо, гурбадхи блогые 7,5 hара соо барижа дүүргэhэн байгаа гээд тэмдэглэлтэй.

Барилгашад гурбадахи энергоблогые энергетигүүдэй үдэр болотор гүрэнэй комиссида тушаахаар хараална.

Б. ЛЕОНОВ.

ХАНИ ЁhОНОЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

СССР-эй Верховно Советэй Президиум, СССР-эй правительство Социалис Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй захиргаанай Советэй ба Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ подполковник Менгисту Хайле Мариамай хүндэлэлдэ ноябриин 17-ной үдэр Кремлиин Ехэ ордон дотор обед эмхидхээ.

Үдэшэжэ ерэлсэhэн гүрэнэй ажал ябуулагшад, мүн Социалис Эфиопиhоо СССР-тэ байдаг элшэн сайд Цегайе Мешеше гэгшэд Менгисту Хайле Мариамтай хамта обедтэ байба.

Совет талаhаа нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, А. А. Громыко, Д. Ф. Устинов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, П. Н. Демичев болон бусад тушаалтад обедтэ байгаа.

Л. И. Брежневэй, Менгисту Хайле Мариамай хэлэhэн үгэнүүд анхаралтайгаар шагнагдаhан, альга ташалгануудаар угтагдаhан байна.

Обед хани ёhоной, халуун оршон байдалда үнгэрөө.

СОВЕТ-ЭФИОПИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Ноябриин 17-до Кремль дотор совет - эфиопиин хөөрэлдөөнүүд болобо.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв;

Эфиопиин талаhаа — Социалис Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй захиргаанай Советэй (ВВАС) Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Менгисту Хайле Мариам, ВВАС-ай Саг үргэлжын комитедэй гэшүүд Берхану Байе, Гессессе Вольде Кидан, ВВАС-ай ЦК-гай гэшүүн Йехвалашет Гырма гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

Совет-эфиопиин харилсаанда хабаатай олон асуудал хөөрэлдөөнэй үедэ харагдаа. Хоёр ороной хоорондын харилсаан Советскэ Союзай ба Социалис Эфиопиин хоорондын хани барисаата харилсаанай, хани холбооной үндэhэ hуури тухай декларациин өрилтэнүүдтэй зохилдуулагдан, амжалтатайгаар хүгжэнэ гэжэ хоёр тала ханангяар тэмдэглэбэ. Совет-эфиопиин харилсаа хүсөөе политическэ, экономическа, соёлой ба бусад hалбаринуудай талаар гүнзэгырүүлхын тула тодорхой хэмжээнүүдые хараалан бэелүүлхэ зорилгоор оролдолго хүсэлэлгэ гаргажа үргэлжэлхэ гэhэн хоёр талын эрмэлзэл элирхэйлэгдээ.

Тэрэшэлэн уласхоорондын зарим шухала асуудалнуудай талаар, тэрэ тоодо Африкадахи байдалай талаар hанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ. Африкын урда зүттэ империалис гүрэнүүдэй гаргадаг шэнэ түхэлэй колониалис аашануудые, тэдэнэй зүгhөө расис засаг захиргаануудые дэмжэдэг байhыень Советскэ Союз, Социалис Эфиопи буруушаана. Түрүү үзэл бодолтой байгуулалтануудые hандаажа колониализмын ба расизмын гуламтануудые үлөөхэ зорилгоор түбиин хэрэгүүдтэ империалистнуудай хамааралые буруушааhан тэмсэлдэ африкан арадуудай нэгэдэл болон жагсаал онсо шухала үргэ дүүргэнэ гэжэ нэгэ hаналтайгаар тэмдэглэбэ.

Африкын зүүн хушуунда тохёолдоhон байдалтай дашарамдуулан, газар дайдые булимтарха эрмэлзэлhээ арсаhанай, алиц али талынгаа сүлөөтэ байдалые, газар дайдын бүрин бүтэн, хилэнүүдэйнгээ дабагдашагүй байлгые харилсан хүндэлхэ, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, үгэеэ ойлголсолгын, хүршэ ёhоной оршон байдал хангалгын ёhо гурим сахиhанай үндэhээр политическэ гуримшуулга хангажа, энэ райондохи оршон байдалые заhаруулха гэжэ Советскэ Союз ба Эфиопиин шиидэнхэй байhаниинь лаблагдаа.

Хөөрэлдөөнүүд хани ёhоной, харилсаа холбооной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

Л. И. Брежнев США-гай сенадай делегацитай уулзаа

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев СССР-эй Верховно Советэй уряалаар, албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байhан А. Рибиков түрүүтэй Америкын Холбоото Штадуудай сенадай делегацитай ноябриин 17-до Кремльдэ уулзаба.

СССР-эй, США-гай хоорондын харилсаанай таарамжатай хүгжэлтэ бүгэдэ ниитын амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ, ядерна дайнай аюул усадхаха хэрэгтэ онсо удха шанартай гэжэ Л. И. Брежнев хөөрэлдөөнэй үедэ тусхайлан тэмдэглээ. Бодото байдалые үндэhэ болгобол, оронуудайнгаа тус бүриин ашаг туhые, мүн бүгэдэ ниитын амгалан тайбан байдалай аша туhые хараада абабал, хоёр талын бүриин адли тэгшэ эрхэ, адли аюулгүй байлга, сүлөөтэ байдалые, хэн хэнэйнгээ дотоодын хэрэгүүдтэ хамаардаггүй байлга, али али талада ашатай туhатай харилсаа холбоо хүндэлhэнэй үндэhөөр СССР-эй ба США-гай хоорондын харилсаанай хүгжөөтдэхэ байhаниинь эли болоно гэжэ Л. И. Брежнев тусхайлан тэмдэглэбэ.

Манай оронуудай хоорондын харилсаанай дүй дүршэлhөө харахада, тэдэмнай нимэл үндэhэ hуури дээрэ тогтоогдоходоо, амжалтатайгаар хүгжэдэг байhан. Харин энэ үндэhэ hуурин эбдэгдэхэ бүхэндэ, манай харилсаанда хохидол ушардаг, хэрэг ушар аюултай шахардуу болодог байгаа гэжэ Л. И. Брежнев hануулаа.

СССР-эй ба США-гай хоорондо 1972—1973 онуудта баталагдаhан гол шухала хэлсээнүүдтэ Советскэ Союзай үнэн байдагые, мүн США-гай баhал тиигэжэ бэлэн байха hаань, совет-американ харилсаанай тогтууритайгаар, үргэнөөр, бүхы hалбаринуудай талаар хүгжэхынь тула шухала ябуулга хэхээр совет талын бэлэн байhые Л. И. Брежнев лаблан баталба.

Энээнтэй дашарамдуулан, СССР-эй ба США-гай хоорондын хөөрэлдөөнүүдые дарь дүүргэлгэ, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха асуудалаар шэнэ хэлсээ баталалга буу зэбсэгүүдые хизаарлаха, эсэсэй эсэстэ тэдэниие урдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулха ехэ алхам болохо hэн, манай хоёр ороной, тэрэшэлэн бусад оронуудай ба арадуудай аюулгүй байдал хангахаар бодото зам нээхэ hэн гэжэ тэмдэглэгдээ. Совет-американ харилсаан бүхы дээрээ hайжарха бэлэй. Л. И. Брежнев энэ хэрэгтэ СССР-эй Верховно Советэй, США-гай конгрессэй дүүргэхэ зэргэтэй шухала үүргэ тухай тэмдэглээ.

Бүхы арадуудай хуулита хүсэл эрмэлзэлнүүдые тэгшэ эрхэтэй, тааруу зүб үндэhэ hуури дээрэ хараада абажа, уласхоорондын түбэгтэй асуудалнуудые али али талада таарахаар шиидхэхэ арга эдэбхитэйгээр бэдэрхэ шухала байhанда хөөрэлдөөнэй үеэр ехэ анхарал хандуулагдаа.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр, СССР-эй Верховно Советэй депутат А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Национальностнуудай Советэй гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша, СССР-эй Верховно Советэй депутат А. М. Александров;

Америкын талаhаа — сенаторнууд Г. Беллмон, Д. Джавитс, К. Бердик, Т. Иглтон, Р. Швейкер, Э. Стивенсон, С. Нанн, П. Лэксолт, Д. Гленн, Д. Дэркин, Д. Деконсини, тэрэшэлэн США-hаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд М. Тун хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ТООСООН БА ҺУНГАЛТА

КОММУНИСТ БҮХЭНЭЙ ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛҮҮЛЭН...

«Нижнеангарсктрансстрой» трест БАМ-ай Буряадай участогтахи эгээл томо, хүсэ ехэтэй коллектив юм. Тэрэнэй барилгашад Дабаанһаа эхилээд, Северомуйск посёлок хүрэтэрхи участок, дээрэ ажал хэнэ. Байрын гэрнүүдые, һургуулиин, соёлой, больницын, столовын олон бусад байшангуудые бодхооно.

Байгалай хаданнуудай хоорондуур түмэр зам барилсажа, түрүүшын поездын Буряад ороной хойто нютаг хүрэжэ ерэхэ хэрэгтэ тус трестын хүдэлмэрилэгшэд ехэ хубитаяа оруулаа. Ажал зубөөр эмхидхэхэ, хүн бүхэниие социалис мүрысөөндэ хабаадалсуулха талаар трестын партийна комитет саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулжа байгаа.

Трестын партийна организаци 352 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэр партийна 11 эхин организаци болон хубаардаг. Үйлэдбэриин һалбаринуудай даабаряа, социалис уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь коммунистнууд ехэ хубитаяа оруулдаг. Коммунистнууд хүдэлмэриин тон харюусалгатай газарта эльгээгдэдэг. Жэшээлхэдэ, барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын прораб, коммунист Анатолий Дмитрович Антипов энэ жэлэй апрель һарада Дабаан эльгээгдээ бэлэй. Эндэ ехэ ажал хэгдээ. А. Д. Антипов хүдэлмэришэдэй ажал зүбөөр эмхидхэжэ шададаг байгаа.

Коммунист А. Д. Антипов шэнги үнэн сэхэ ажалша зоной оролдолгын ашаар лэ Байгалай хада дээгүүр түмэр зам бариха ажал болзортоо дүүргэгдээ. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг, харюусалгаяа сэдьхэл зүрхөөрөө мэдэрдэг хүнүүд лэ хаанашье хүдэлхэдөө амжалта туйладаг. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив дотор иимэ урагшаа шэл олоной хэрэг болгохо талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа. Шухала шухала участогуудта штабууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэ штабуудай хүдэлмэриие коммунистнууд толгойлдог. Дабаан эрмэлзэһэн һанал бодолтой, ехэ, багашье юумэндэ тон харюусалгатайгаар хандадаг коммунистнууд олон. Эдэнэй һургаал заабариие, үльгэр жэшээе хараадаа абан, эдэбхи ехэтэйгээр барилга хэһэн комсомол-залуушуулай коллективүүд үндэр бүтээсэ туйлана. Трестын коллективэй 50 процентнь залуу үетэн ха юм.

— Коммунистнуудай үүн һэшхэлтэйгээр хүдэлжэ, залуушуулые һурган хүмүүжүүлжэ, һайн хэрэгтэ дахуулжа ябадаг дээрэһээнь лэ барилга түргэнөөр, һайн шанартайгаар хэгдэнэ. Трестымнай коллектив гурбан жэлэйнгээ даабари сентябриин 25-да дүүргээ. Барилгашаднай һайн үрэ дүн туйлаа. Барилга-хабсаралгын 597-дохи, 607-дохи, 581-дэхи поезднуудай коллективүүд илангаяа шалгарна. Эдэ түрүү коллективүүдэй дүй дүршэлые халан абаһан бэшэшье хүдэлмэришэд мүн лэ үндэр бүтээсэ туйлана, — гэжэ, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын парткомой секретарь А. А. Цыренов тоосоото һунгалтын конференци дээрэ элидхэл хэхэдээ тэмдэглээ.

Трестын партийна комитет социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхэ, түрүү онол арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүрдээрэ эмхидхэгдэһэн нэгэ штабые барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын начальник коммунист В. А. Скарга хүтэлбэрилнэ. Ажалай үдэрэй дүүрэмсээр үйлэдбэриин зүблөөн үнгэргэгдэжэ, тэндэ хүдэлмэриин дүн гаргагдааг, үглөөдэрэй түсэб зохёогдодог юм. Мүнөө Северобайкальскын, Шэнэ Уоянай нефтебазануудай барилганнуудай дэргэдэ штабууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэнэй хүдэлмэриие партком хүтэлбэрилдэг, хинан шалгадаг, туһа хүргэдэг гуримтай.

Тоосоото һунгалтын үедэ трестын коллектив ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэбэ. Тыя голой эрьедэ Заречный, Кичерада Комсомольский посёлогуудэ ербын бодоо. Һургуулиин 5 байшаа, 3 столово, овощ хадагалха 5 склад баригдаа. 25 мянган кубометр модон бэлэдхэгдээ. 1975 онойхитой жэшэбэл, мүнөө жэлдэ 3 дахин ехээр барилга хэгдэдэг болоо.

Барилга-хабсаралгын 597-дохи, 581-дэхи поезднуудай, автобазын партийна эхин организацинууд коммунистнуудаа эгээл харюусалгатай участогуудта хубааритай коммунистнуудаа Дабаан эльгээһэн байха юм.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын коллектив Буряад ороной хойто нютагуудта дүрбэдэхи жэлээ барилга хэнэ. Барилга хэхэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Мэдээжэ болоһон хүдэлмэришэд эндэһээ олоор урган гараа. Гэбэшье социалис мүрысөөнэй эмхидхэл эндэ үшөөл һайн үрэ дүн асарнагүй. Хүдэлмэришэдэйнь тоо эндэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 17 процентээр олон байха юм. Салин хүлһэнэй фонд үлүүсэ ехээр гаргашалагдана. Жэлэй эхиннһээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб оройдоол 95 процент дүүргэгдээ. Тус поездын партийна эхин организаци эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулжа шадаагүй.

— «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив 1979 ондо энэ жэлэйхиһээ һураггүй ехэ хэмжээнэй барилга хэхэ даабаритай. Шэнэ поезднууд эмхидхэгдэхэ. Ерэхэ жэлэй даабари амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хамаг дутагдалнуудаа саг дары усадхаха зэргэтэйбди. Тиимэ арга боломлан табина. Коммунистнууд дааһан хэрэгээ хэр дүүргэжэ байһан тушаагаа тоосодог заншалтай болонхой. 581-дэхи поездын партийна эхин организаци эгээл эдэбхитэй, дүршэл шадабаритай коммунистнуудаа Дабаан эльгээһэн байха юм.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын коллектив Буряад ороной хойто нютагуудта дүрбэдэхи жэлээ барилга хэнэ. Барилга хэхэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Мэдээжэ болоһон хүдэлмэришэд эндэһээ олоор урган гараа. Гэбэшье социалис мүрысөөнэй эмхидхэл эндэ үшөөл һайн үрэ дүн асарнагүй. Хүдэлмэришэдэйнь тоо эндэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 17 процентээр олон байха юм. Салин хүлһэнэй фонд үлүүсэ ехээр гаргашалагдана. Жэлэй эхиннһээ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб оройдоол 95 процент дүүргэгдээ. Тус поездын партийна эхин организаци эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулжа шадаагүй.

— «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив 1979 ондо энэ жэлэйхиһээ һураггүй ехэ хэмжээнэй барилга хэхэ даабаритай. Шэнэ поезднууд эмхидхэгдэхэ. Ерэхэ жэлэй даабари амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хамаг дутагдалнуудаа саг дары усадхаха зэргэтэйбди. Тиимэ арга боломжо манай трестын коммунистнуудай урда бии, — гээд парткомой секретарь А. А. Цыренов элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэхэ дуратайшуул олон байба. Барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын 1-дэхи участогай прораб А. Ц. Антипов түрүүлэн үгэ абаба.

— Коммунист бүхэн хамаг юумэнэй түлөө харюуболомжотой. Бидэнэй хүдэлмэридэ олон юумэн һаад хэнэ. Улькан станцида, Курла пристаньда машинануудаан баригдана. Бидэ жолоошод үнэтэй сагаа миин һалгаанабди. Автомашинануудые заһабарилха баазанууд мүнөө хүрэтэр үгы байһаар. Дүрбэн жэлэй урда тээ ямар байгаа һэмбибди, тэрэл янзаараа машинаяа янгинама хүйтэн үбэлэй үедэ газаа заһабарилнабди. Барилгада шухала хэрэгтэй материал зөөхэ хэрэгтэ нимэ ушар ехэ һаад үзүүлнэ. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ партком туһалха бэзэ, — гэжэ жолоошон В. П. Казанов хэлэбэ.

Мүнөө Северобайкальск посёлогто 11 мянган хүн зон ажаһууна. Тэдэнэй ажаһуудалай, соёлой хэрэглэмжэ улам ургажа байдаг. Теэд посёлогтомнай эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха ороидоол хоёр магазин бии. Столовонуудай хүдэлмэри һайжаруулхаар саг хүргэжэ ерээ. Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай коллективэй хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд бии. Эдэ бүгэдые усадхаха хэрэгтэ бидэнэр коммунистнууд эдэбхитэй хабаадалсаха ёһотойбди, — гэжэ слесарь Л. Л. Лобанов хэлэбэ.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын бригадир И. П. Романов, УРС-ын начальник Г. К. Скрябиков, барилга-хабсаралгын 507-дохи поездын бригадир Н. Л. Жарчинский, «Нижнеангарсктрансстрой» трестые эрхнлэгшэ В. Ф. Ходаковский гэгшэд конференци дээрэ үгэ хэлээ.

К. ЖАМЬЯНОВ,
БАМ-дахи манай корр.
Северобайкальск.

Каршинска тала дайда Узбекистанай урда хажуу оршодог юм. Үрэжэлтэй газартай аад, арайл уһаар талдадаг байһан. Тиимэһээнь лэ гидротехническэ барилгануудые бүтээжэ, Аму-Дарья мүрэнэй уһа 136 км үндэртэ гаргажа, тэндэһээ ниишэнь урдахуулха гэ шиидхэгдээ бшуу. Тиихын тула 240 кубометр уһа секунда соо бүлэжэ байха арга боломжотой долоон станци бариха зорилго табигдаа һэн.

Каршинска тала дайдын уһажуулагдаад байхада, мянган гектар үрэжэлтэй газар ажахынуудта дамжулагдан үгтэхэ байна. Тиин энэ газарһаа жэл бүри 1 мянган тонно үнэтэ хлопок ургуулан абаха арга олдо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аму-Дарьягай уһа Каршинска руу шэглүүлдэг насосна станцн харуулагдана.

ТАСС-ай фотохроника.

Анатолий Кириллович Татарников угай механизатор юм. Тэрэнэй эсэгэ үшөө МТС-үүдэй байхада, механизаторааар хүдэлдэг һэн. Ахань Сергей Татарников баһал түрэл Хэжэнгынгээ совхоздо механизаторааар ажалладаг. Иимэ хүбүүнэй ажалдаа шударты, һүбэлгэн бэрхэ байһаниинь гайхалтай бэшэ ааб даа. Хорёод жэлэй туршада таһалгаргүй трактористаар ажаллажа ябаһан энэ нүхэрнай Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор шагнагданхай. Энэшье зундаа, намартаа совхозойнгоо ажалда эршэмтэйгээр ябажа гараад, мүнөө трактораа заһажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. К. Татарников.

Ц. ЦЫБИКОВЭЙ фото.

Шэнжэлэлгэтэй һонин

Ф. Энгельсын гар табилгатай

Фридрих Энгельсын гар табилгатай бэшэг (автограф) Салтыков-Щедринэй нэрэмжэтэ ленинградска публична библиотекын, Плехановай гэрэй архивууд соohоо олдобо. Энэнь — француз хэлэн дээрэ бэшэгдэнэн дүрбэн хуудаһан — «Отечественные записки» журналай редакцида К. Марксын эльгээһэн бэшэгһээ гараар буулгаһан копи болоно. Тус документ КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай түбэй партийна архивта дамжуулагдаа.

(ТАСС-ай корр.).

Ленинград.

— Ленинградта олдоһон энэ бэшэг научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадта хабаатай документнүүдэй фондодо нэмэһэн шухала хуудаһанууд болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Марксизм-ленинизмын институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, түүхын эрдэмэй кандидат А. Воробьева дурсагдаһан мэдээсэлые шэнжэлхэ зуураа хэлэбэ. Энгельсын гар табилгатай шэнэ бэшэг — мэдээжэ терэ документын тоогоороо гурбадахи копи Марксын «Бэшэгэй» эхэтэйнь хамта нэгэ номертойгоор саашадаа эндэхи архивта хадагалагдаха болоно. Тэдэнэй хоёрынь ИМЛ-гэй фондуудта бүри 20-ёод онуудһаа хадагалаатай байдаг.

Маркс мэндэ байхадаа энэ «бэшэгые» Росси худар эльгээгээгүй. Энгельсын хэлэһэнэй ёһоор, тэрэ бэшэгэй хэблэгдэбэл, авторай ганса нэрэнь журналай оршон байлгада аюул тохёолдуулжа болохо гээд айһан байгаа. Энгельс тус документые өөрынгөө хани нүхэрэй наһа барахан хойно, архивыень илгажа байхадаа олоһон юм. Тиигээд тэрэ бэшэгые хэдэ дахин буулгаһан байна. Аргын болоо һаань, Россида тунхаглуулхын тула тэдэнийе ород корреспондентнүүдтээ дамжуулха гэһэн байгаа ха. Мүнөө, бэшэгэй нэгэ копиин олдоһонтой дашарамдуулан, гурбаннһаа үсөөн бэшэ копи Энгельс буулгаһан байгаа гэжэ лаблан хэлэжэ боломоор. Марксын зохёолнуудай ород хэлэн дээрэ тунхаглагдалгые Энгельсын ямар ехэ удха шанартайда тоолодог байһыень энэ ушар гэршэлнэ.

Ф. Энгельсын буулгаһан копинуудай хуби заяан тухай манда юун мэдээжэ байнаб? Тэдэнэй нэгыень тэрэ «Бэшэгһээ» 1883 оной сентябрьда буулгаад, Россида тунхаглуулхын тула мэдээжэ революционер, «Капиталые» ород хэлэн дээрэ анха түрүүн оршуулһан Г. Лопатинда дамжуулһан бололтой. Марксын «Бэшэг» намаар дамжуулагдажа Россида хүрэһэн юм, тэрэниие Энгельсһээ өөрһөөнь абаа һэм гэһэн Лопатинай үгөөр энэ ушар баталгадана. Гэхэ зуура, 80-яад онуудай политическэ харшалалгын оршон байдалда тус документые 1888 оной октябрьда лэ Россида элэер тунхаглаха арга бии болоһон байха. Лопатинай хани Н. Даниельсоной оролдолгын ашаар, тэрэнэй оршуулгаар «Юридический вестник» гэжэ журналай хуудаһануудта тунхаглагдаһан юм. 1884 оной мартын эхеэр Энгельс үшөө нэгэ копиинь буулгаад, «Ажалые сүлөөлэлгын» бүлэгэй гэшүүн В. Засуличай бэшэгтэй хамта тэрэниие эльгээһэн байгаа. Марксын статья эльгээһэнэйнь түлөө Засулич тэрэл жэлэй октябриин 5-да харюугай бэшэг дотороо Энгельстэ баясхалан хүргэхэ зуураа, тус статьяе (тайлбарилан хэлэбэл, «Бэшэгые») би оршуулаа һэм, «тэрэниие бидэ дары хэблэн гаргаа һэмди», — гэжэ Засулич мэдээсэһэн байдаг.

Засуличай оршуулга яаһан байгааб? Хэблэгдээ гээшэ гү? Хэрбээ хэблэгдээ һаа, хаана хэблэгдэһэн байгааб? Эдэ асуудалнуудта хүсэд тодорхой харюу үгэжэ мүнөөдөө шадагдахагүй байна. Гэбэшье тэрэ үеын хүнүүдэй абалсаһан бэшэгүүдые, дурдалгануудые шэнжэлһэнэй, Марксын «Бэшэгэй» ород оршуулгануудые жэшэжэ үзэһэнэй үндэһөөр багсаажа боломоор. Бодомжолһон юумэеэ бэелүүлхэ арга боломжын тус бүлэгэйхидтэ байгаагүй һаань, тэрэнэй дары тунхаглагдаһан тухай «Ажалые сүлөөлэлгын бүлэгэй» үмэнэһөө Энгельстэ мэдээсэжэ Засулич хэр шадаха байгааб. Тус бүлэгтэ өөрын хэблэлэй органай тэрэ үеэр үгы байбашье һаань, Россида ябуулга хэдэг нюуса кружогуудтай Засуличай холбоо барисаатай байһаниинь мэдээжэ. Засуличай оршуулга 1885 ондо нюусаар хэблэгдэн гараһан байжа магад, гэбэшье тэрэнэй горитой хубинь полициин һабарта ороһон байха. Женевэдэ хэблэгдэн гарадаг байһан «Вестник народной воли» гэжэ журналай редакциһаа «Бэшэг» тушаа ажаглалта эндэ хэлэгдэһье гэршэлнэ. Тус бэшэг тэрэл оршуулгаар 1886 ондо хэблэгдэһэн байна.

Плехановай гэрһээ олдоһон документ В. Засуличта Энгельсын дамжуулһан тэрэл копи болоно ха гээд багсаажа боломоор. Энээниие гэршэлхэ нэмэлтэ лаблалгануудай шухала байһаниинь элитэ. Плехановай гэрһээ энэ бэшэгэй олдоһон ушар саашадаа бэдэрэлгэ хэхэ эрилтэ шэнжэлэгшэдэй урда табина.

(ТАСС).

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ— МҮРЫСӨӨНЬӨӨ

Манай хөөрэлдөөн

Социалис мүрысөөн — амжалтын түлхюур гээд зүб хэлсэдэг. Ямаршье коллектив дотор мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ, нухэдэй ёһоор бэе бэедээ туһалалсан, ажалай түрүү технологи хэрэглэн хүдэлбэл амжалта туйлагдаха байһаниинь дамжаггүй. Энээн тухай манай штатнабэшэ корреспондент Ю. Будаев Улаан-Үдэ городой 4-дэхи СМУ-гай түрүү бригадын бригадир Виктор Андреевич Находкинтой хөөрэлдэһэн байна. Энэ хөөрэлдөөнь доро толилбобди.

Корреспондент: Нэн түрүүн, Виктор Андреевич, бригадатаяа танилсуулыт.

В. А. Находкин: Бригадамнай комплексно, ажахын тоосоондо оронхой юм. Тиимэһээ манай бригадын гэшүүн бүхэн гагиан хабсаргагша, модошо дархан, шулуушан, шэрдэгшэ-штукатур гэхэ мэтэ барилгын мэргэжэл бүхэниие шудалые оролдоно. Бүхыдөө 23 хүмди. 14 хүмнай 4—5 мэргэжэлтэй юм. Бэшэмнайшье 2—3 мэргэжэд шудаланхай.

Корреспондент: Таанар бригадна подрядаар хүдэлнэгта?

В. А. Находкин: Бидэн гурбадахи барилгада энэ гуримаар хүдэлнэбди. «Экран» заводтс, прибор бүтээлгын заводто энэ гуримаар барилга хээбди. Мүнөө һүнэй заводто мүн лэ иигэжэ барилга хэнэбди. Барилгымнай даабари ехэ юм. Мүнөө гурбан шатыень дүүргээд байнабди.

Корреспондент: КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежнев социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхые үрэалаа һэн. Танай бригада хэнтэй мүрысэнэ гээшэб?

В. А. Находкин: Манай бригада өөрынгөө СМУ-гай Рубцовой бригадатай мүрысэдэг. Бидэ үнинэй танилнуудбди. Ажалнайшье, хүсэ шадалнайшье тон адлирхуу. Дүнгүүдээ согсолходомнайшье хүнгэн байдаг.

Корреспондент: Мүрысөөнэйнгөө хэлсээ яажа баталдагбта?

В. А. Находкин: Социалис мүрысөөнэйнгөө гурим нэн түрүүн хэлсэнэбди. Эндэ хүдэлмэриин шанар, ажалай бүтээсэ, материалай алмалта гэхэ мэтэ асуудал хараада абтадаг. Мүн түсэбэй дүүргэлтэ заатагүй шалгагдаа ааб даа.

Удаань бригада бүхэнһөө гурба-гурбан хүн хэлсээн дороо гараа табижа баталдаг гээшэбди.

Корреспондент: Виктор Андреевич, мүрысөөнэйнгөө ябасые хоёр бригадынгаа гэшүүдтэ яажа ойлгуулдаг, дүнгүүдыень яажа согсолдог тухайгаа хөөрэжэ үгыт.

В. А. Находкин: Социалис уялганнуудаа баталамсаараа бригада бүхэндэ бэшэжэ үлгэдэг, хүн бүхэндэ ойлгуулдаг заншалтайбди. Өөр өөрынгөө бригадада үдэр бүриингөө дүн согсолдогбди. Һарын һүүлээр хамтын суглаан дээрэ участогай начальник бригада бүхэнэй ажалай дүнгые гаргажа үгэдэг юм. Тиин «Сахилгаан» хуудаһан гаргагдажа, мүрысөөндэ илагшадаа амаршалдагбди.

Корреспондент: Мүрысөөнэй түрүүшүүл яажа урмашуулагдадаг бэ?

В. А. Находкин: Түрүү бригада һайн шан абадаг. Һүүлэй гурбан һарын дүнгөөр манай бригада СМУ соогоо, мүн главкдаашье түрүү эзэргэдэ гараа һэмди. Барилгашадай һайндэртэ бригададамнай 1400 түхэриг мүнгэн шан үгтөө. Энээнһээ гадна моральна урмашуулгын хэмжээнүүд мүн лэ хараалагданхай.

Корреспондент: Социалис мүрысөө шадамар һайнаар эмхидхэжэ, хоорондоо мүрысөн хүдэлхэдэ ажалай бүтээсэшье дээшэлдэг гээшэ ааб даа. Та өөрынгөө бригадын һүүлшын түйлалтануд тухай хөөрэжэ үгыт.

В. А. Находкин: Арбадахи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые Агууехэ Октябриин һайндэр болотор дүүргэхэ гэһэн уялга бригадамнай абаһан юм. Энэ уялгаяа дүүргээбди. Һара бүриингөө даабариие 145 процент дүүргэнэбди.

Сентябрь һарада 35 бригада, 128 хүдэлмэришэд, электровагонно цехэй коллектив гурбан жэлэй түсэб сүм дүүргэһэн байна. Энэ хадаа эрхим ажалай үльгэр жэшээ мүн. Дизельнэ цехэй Алексей Михайлович Антоновой хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригада ходоодоо эрхим шанарай продукци бүтээдэг, халанайнгаа даабариие 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Һаяхан заводто баяртай мэдээсэл абтаба. СССР-эй Зам харилсаанай министрэй захиралтаар дизельнэ цехэй токарь Иван Дмитриевич Гордеев «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаһан байна. Механическа цехэй слесарь Александр Никитович Полторан, тэрэл цехэй токарь Владимир Иванович Мищенко, заводой начальнигай орлогшо Леонид Григорьевич Гергель гэгшэдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаха болоо.

СОВЕТ-ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

УРГАСА ХУРЯАГШАДТА ШАНГУУД БАРЮУЛАГДАА

СТАВРОПОЛЬ. Петровско районой «Победа» колхозой коммунист И. Михайленкын хүтэлбэрилдэг ургаса хуряагаад, зөөдэг отрядай комбайнернуудые нютагайхидынь ажалай ехэ амжалтаарнь Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээхэнэ үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба. Энэ коллектив Ставрополиин суута таряашан, Социалис Ажалай Герой Ф. Марковай нэрэмжэтэ дамжуулгын шанда хүртэһэн байгаа. Ургаса хуряалгын үедэ эгээл эрхим үрэ дүн туйлаһан хүнүүдые намар бүхэндэ хизаарайхид ингэжэл тэмдэглэдэг юм. Иван Михайлович болон тэрэнэй хани нүхэд 11 комбайнаар хүдэлхэдөө, 123 мянган центнер таряа хадаһан байгаа.

Красногвардейскэ районой Ждановай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ ургаса хуряалгада шалгарһан Н. Мальцевай хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звеногой гэшүүд Октябриин 61 жэлэй ойн урда тээ халуун амаршалганнуудта мүн лэ хүртэһэн байна. Эдэнэр дүрбэн агрегадааараа 62.660 центнер эрхим һайн сортын шэниисэ хуряажа абаба. Звеное даагшань Ростовско областиин суута комбайнер, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Н. Переверзеваһаа һуралсаһан намтартай.

ЛАУРЕАДАЙ ЕХЭ НӨӨСЭ

СВЕТЛОДАРСКОЕ (Донецкэ область). Углегорско ГРЭС-эй энергоблогой машинист Г. А. Филоненкын жэлэй уялганнуудай пунктнуудай нэгэн тушаа иимэ тэмдэглэл хэгдэбэ: 36 тонно условно түлишэ алмагдаа. 1978 оной СССР-эй Гүрэнэй шан тэрээндэ олгоһон ушарые новатор иимэ туйлалтаар үгтаһан байна.

Электростанцинуудта 15 жэл соо хүдэлхэдөө, ходоодоо бэдэрэлтэ хэхэ гээшэ бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй түрүү ажалшанай туйлаһан амжалтын эшэ үндэһэн болоно. Г. А. Филоненкын дурадхалаар 300 мянган киловатт хүсэтэй энергоблогто ехэ даралтатай халаалгын түхеэрэлгэнүүдые заһабарилгын технологи хубилгаһан, хэдэн узелнуудые тааруулан табиһан байгаа. Эдэ бүхы шэнэ зүйлнүүдэй туд бүхэниинь һаатан һамшалга хорооһон, түхеэрэлгэнүүдэй , хүдэлмэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэн байна.

Лауреадай «Табан жэлдэ— минии хубита» гэһэн уряа ГРЭС-эй бүхы коллектив дотор үргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Байша ондо эндэ шулуу нүүрһэ хэрэглэлгые һайжаруулха талаар хэдэн ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэһэн байна.

ШАХТЕРОЙ ГУРБАДАХИ АМЖАЛТА

КРАСНОДОН. (Ворошиловградска область). «Молодогвардейская» шахтын Социалис Ажалай Герой А. Я. Колесниковэй бригада ажалай ехэ илалта туйлаба. Түсэбтэ табан жэлэй эхиннһээ хойшо тус бригада 3 миллиондохи тонно кокслогдодог шулуу нүүрһэ малтан гаргаа. Тэрэнэй 230 мянган тонно түсэбһөө гадуур абтаһан байна.

КПСС-эй XXV съездын делегат Александр Яковлевичай бригада партиин энэ ехэ хуралдаанһаа хойшо бүри эдэбхитэйгээр ажаллаба. Тиихэдэ горнягууд оньһожоруулагдамал комплексын ажалай бүтээсые сүүдхэдээ 4 мянган тоннодо хүргэнэн байгаа. Эдэнэр жэлэй туршада 1 миллион тонно түлишэ малтан гаргахые шиидэнхэй. Ажалай түрүүшүүл үүсхэл эдэбхиеэ техническэ шэнэ зүйлнүүдээр батадхаба. Эдэнэр шулуу нүүрһэ малтан гаргадаг хоёр комбайниие нэгэ комплекс болгожо нэгэдүүлһэн байгаа.

Энэ хадаа 3 миллион тонно нүүрһэ малтаһан республикын горнягуудай хоёрдохи коллектив болоно. «Свердловантрацит» нэгэдэлэй «Красный партизан» шахтын Социалис Ажалай Герой В. Г. Мурзенкын бригада урда тээнь иимэ үрэ дүн туйлаһан юм.

ЭКСПЕДИЦИ БАЙГАЛҺАЙ БУСАБА

МИНСК. Белоруссиин модотой газар нютагуу эсхэмжэлэгшэд Байгал шу рай гол мүрэнүүдэй уһа х гаалха зонын 2,3 милл гектар буртаг шэрэнгитэй тагуудай буулгабариие н наар хэжэ абаба. Энэ х дэлхэй дээрэхи арюун т лаг уһатай томо ехэ нуу оршон тойронхиие шэнэ үрэ дүн болоно.

Байгалай эрьеһээ Хам дабаанай, Улаан Бургаа ба Сагаан дабаанай х шэлэнүүд хүрэтэр нэмж 500 километр газарые жэлжэ, ой модонойнь байһые, эдэнэй наһые, мод нөөсэ баялигуудые, хушын марай, һархяагай, алим сэй нөөсэ баялигуудые дорхойлһон байгаа. Н хоншоорой, шасарганын бургааһад, эм домдо дог ургамалнуудай ургадаг байһаниинь карт дээрэ табигдаба. Булган, һолонго, буга хандагай жээлэй нөөсэ элирүүлэгд

Байгалай оршон тойро 20 миллион шахуу модон наринаар шэнжэл хэ байна. Абтаһан бар мэдээнүүдэй үндэһөөр зо доһон проект байгаалиин лигуудые гамтайгаар аш арга олгохо юм.

ЭНДЭ В. И. ЛЕНИН АЖАҺУУГАА

УЛЬЯНОВСК. В. И. Ле нэй гэр-музей һэльбэн барилгадаһанай һүүлээр хинаа нээгдэбэ. Ульяновск бүлэ 1871 оноо 1875 он лотор эндэ ажаһуурһан бай

Музей шэнэ документ дээр, материалнуудаар мээгдэнхэй. Владимир И ичэй түрэлхид тухай гуудай нэгэниинь хөөр Илья Николаевичай инсп торскэ шалгалтануудай гы замуудтай Симбирск бернниин карта-схемэ табигданхай. Тододхогдо баримта мэдээнүүдэй Волго шадарай һуурин хонуудта тиихэ үедэ 150 ран һургуули нээгдэһэн гаа. В. И. Ленинэй эхэд революционер үхибүүдэй үнэн хани нүхэр бай энэ хүндэ музей соо онсо ри үгтэнэ.

Ульяновтанай гэр бай соохинь байшангай хөөр дабхарта хуушан зам түхеэрэгдэнхэй.

(ТАСС).

Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ВАХТАДА

Орденто предприятиин цехүүдэй коллективүүд түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэнэ. Социалис мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ түрүүлжэ нэрэ солоёо суурхуулһан локомотив хабсаргагшад, вагон заһабарилагшад, зэд шудхагшад болон модо болбосоруулагшад габшагай шангаар ажаллажа байнхай.

Вагоной кузов бүтээдэг цехэй С. Г. Погореловэй ударидадаг слесарьнүүдэй, вагон хабсаргадаг цехэй В. А. Поповой, С. А. Махаровай ударидадаг модошо даркашуулай бригаданууд бүри июль һарада гурбан жэлэйнгээ даабари дүүргээ һэн.

МЭРГЭЖЭЛЭЭРЭЭ ЭРХИМЛЭГШЭД

«Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн заншалта конкурс заводто үнгэргэгдэбэ. Конкурсын гуримаар эндэ залуу хүдэлмэришэд, заводой ветерануудшье хабаадаа. Үйлэдбэриин шэнэ технологи шудалха, залуушуулые ажалай алдар солын жэшээгээр хүмүүжүүлхэ, хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл олоной шадабари болгохо гэһэн зорилго эндэ табигдаһан байна.

Конкурсын дүнгүүд согсологдоо. Шанга мүрысөөндэ эрхим мэргэжэлтэ тодороо. Якорна цехһээ Н. А. Коптева, Т. Кузьмина гэгшэд «Эрхим изолировщик», вагон хабсаргадаг цехһээ Е. Ф. Агафонова, Е. Шарганова гэгшэд «Эрхим шэрдэгшэ» гэһэн нэрэдэ хүртэһэн байна. Тиихэдэ «Эрхим фрезеровщик» гэһэн нэрэ зэргэ инструментальна ба хабсаргалгын цехэй хүдэлмэришэд С. Лавринович, Г. А. Чалов гэгшэдтэ олгогдоо.

Илангаяа шанга мүрысөөн электро-гагнууршадай, слесарьнүүдэй, токарьнуудай ба дархашуулай хоорондо болоһон байна. Тэдэнэй дундаһаа Ю. А. Шашин (оньһожоруулгын цех), Н. А. Видутов (дизельнэ цех), В. Ю Гаськов (механическа цех) болон дархашуул В. Н. Пушкарев, С. А. Махаров гэгшэдые жюри илагшадаар тооложо, хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгоо.

Бултандань дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

БАЛТА ХАДУУР БАТА НҮХЭСЭЛ

Яруунын районой совхозуудай ажалшадта һэ тэжээл бэлэдхэлгый, гаса хуряалгын хүдэлмэ шефскэ туһаламжа үг хэеэ бүри июль һарада дөө гараһан заводой о хүдэлмэришэд һаяхан б жа ерэбэ.

Хүдэлмэришэн ангие лөөлэгшэд хүдөө х хүдэлмэриин халуун колхоз, совхозуудай т мэрилэгшэдтэ туһалһан на. Тэдэнэр тэжээл б хэлгэ дээрэ трактори даар, «АВМ-4» тухэ гын машиннистнүүдээр лөө.

В. БАГОНИН.

БТЭЙ БҮЛЭ

манай ажахы 3—4 нулахан шадалтай байhан юм. Харин хусэд оньhожоруулагажахы болонхой. Ажай 326 гэр бүлэ тоог. Хамтадаа тосхондо-1152 хүн ажаhуудаг юм. 480-ниинь түрэл колмалшанаар гү, али меорнуудаар, таряашакалладаг гээшэ.

знай мүн манай райспубликын бусад ажал адли олон үндэhэ а бүридэнэ. Түгнэ, ойн таряалан дээрэ, ото фермэ, отаранууд ехэ бүлэ боложо, атар, мордва, украилон бүряадуд худэлнэй хоорондохи хани ба хани барисаан жэлдэ батажан хүгжэйдаг. Тиимэл хадань ймнай ажал урагшасань хурдан түргэн, ойлмнай байдал жэл үри улам hайжараа

шье Мухар-Шэбэрэй оторооо бэшэ, харин ряад орон соогоо Варвэтэнэй гэр бүлэ шабэрхэ таряашад гэжэ ай. Нээрээшье, гурдүү Варфоломеевүүд hанhаа хойшо механ мэргэжэлтэй болонүнөө тэдэмнай түрэл эгээл урданай таряатоодо qродог гээшэ. дүүнэрэйнгээ жэйл айлай ганса басаган Феоктистовна ВарфоБүряад орон дотороо үүн гэхээр булад хуоодожо hураhан байнөө механизатор энэ одоодоо түрүү зэргэдэ али оло дахин социысеендэ илажа гараа.

шадабаритай механА. Ф. Варфоломеева унда эгээл хүндэтэй нэгэн болонхой. хадаа засаг түрын зургаанда — СССР-эй Советэй депутаингадаhан байгаа. Тэажалайнь габьяа ехэ. гэршэ Октябриин орден болоно. механизаторай мэргэршэлые колхозоймнай лай халан абадагынь шаалтай. Хэдэхэн жэлэй урда тээ колхозой правлени, партбюро, профсоюзай болон ВЛКСМ-эй комитедүүд ажахыдаа Бага-Куналейн худее ажахын техническэ мэргэжэлэй училищиин филиал нээhэн юм. Тэндэ нютагаймнай хүбүүд, басагад олоороо hуража, механизаторай мэргэжэл олонхой. Энэ училищида эгэшэ нүхэрэйнгее жэшээгээр 4—5 басагад hуража гараа бэлэй. Тиигэжэ ород басагад Галина Сажина, Екатерина Голендухина, тэдэнэй hайн нүхэр Валентина Гайнутдинова болон бусад колхозой түрүү hаалишадай зэргэдэ гаранхай.

Ажахынгаа hу hаалиин фермые дээдэ мэргэжэлтэй зоотехник Галина Александровна Черных хүтэлбэрилнэ. Мүн эндэ урданай механизатор мордва япатан Василий Иванович Сатаев машинаар үнеэ hаадаг түхеэрэлгын мастераар хүдэлмэрилдэг.

Саашань хэлэхэдэ, колхозоймнай хонин ажалдашье олон шадамар бэрхэ малшад ажалладаг юм. Тэдэнэй тоодо Ажалай Улаан Тугай орденто Михаил Зиновеевич Голендухин, Михаил Петрович Иванов гэгшэд оролсоно. Эдэнэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид hүүлэй жэлнүүдтэ ходо зуун эхэ хонин бүриhее зуу, зуунhаа дээшэ хурьгадые абажа түлжүүлнэ. Мүн нооhо хайшалха түсэб, даабаряашье жэлhээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг. Эдэ бүхы амжалтада хонидые үсхэбэрилхэ талаар зоотехник Иван Цыренович Доржиевай хубита ехэ. Энэмнай дурбэн тэгшэ мэргэжэлтэ хүн. Урдань колхозой ехэхэн hалбари байhан гахайн фермые олон жэлдэ тэрэ даажа байгаа. Мүнее хонин ажалда хүдэлмэрилхэдее, урда мэтэ ехэ урагшаа hанаатайгаар, үнэн сэдьхэлhээ оролдоно.

Колхозоймнай ехэ бүлэдэ, алишье hалбарида олон тоото ажалай түрүүшүүл хүдэлмэрилдэг, тиихэдээ бултадаа эбтэй эетэй, нэгэн hаналтай ябадаг. Колхозой правлени, партбюро, профсоюзай болон комсомолой комитедүүд ажалшадые хүмүүжүүлхэ, hургаха хүдэлмэридэ саг үргэлжэ ехэхэн анхаралаа хандуулжа байдаг гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Колхозойнгоо стипендеэр залуушуулаа дээдэ болон дунда hургуулинуудта hургадаг гуримтайбди. Мүнее колхозой ахамад инженерээр Дмитрий Иванович Сапожников хүдэлмэрилнэ. Энэ залуу мэргэжэлтын эсэгэ И. Н. Сапожников урданай механизатор хүн. Тиимэhээ хүбүүндэнь стипенди үгэhэн байгаабди, мүнее тэрэмнай манай туhаламжые харюулжа байна.

Гадна нютагаймнай хоёр хүбүүд түрэл колхозойнгоо туhаламжаар Ивалгын гидромелиоративна техникумдэ hуралсана. Мүн зарим залуу колхознигууднай дээдэ болон дунда hургуулинуудта заочноор hурадаг. Бидэ колхоздоо залуу мэргэжэлтэдэй заочноор hуралсахадань хододоо дэмжэдэг, hайшаадаг, али болохоор туhалдаг гээшэбди. Жэшээнь, ажахын ахамад зоотехник А. К. Карпов ажаллажа байгаад лэ Буряадай хүдее ажахын институт дүүргээ hэн. Мүн энэл институт hү hаалиин фермые даагша В. А. Черных баhа заочноор дүүргэжэ, дээдэ мэргэжэлтэй болонхой.

Тобшолходо, олонациональна зонтой ажахымнай үргалтын замаар урагшаа бата дабшаhаар. Энээн тушаа нэгэ хэды тоо, баримтануудые дурдамаар ха. Би түрүүлэгшээр 1967 оной август hараhаа хүдэлнэб. Тэрэ жэл хара-шэбэрэйхид 3075 центнер мяха, 6568 центнер hү үйлэдбэрилее hэн. Колхозой үнээн бүриhее оройдоо 1412 килограмм hүн hаагдаhан юм. Харин мүнее жэл манай колхозой малшад 5800 центнер мяха, 11000 центнер hү үйлэдбэрилхеер, үнээн бүриhее дунда зэргээр 2000 килограмм hү hаахаар хараална.

Мүнее манай таряашад болон механизаторнууд 8140 гектар газар элдүүрилнэ. Таряалан дээрэмнай ороohоной 30 комбайн, гэнжэтэ 32 трактор, хүсэ ехэтэй 2 К-700 тухэлэй трактор болон бусад техникэ ашаглагдана. Эдэ бүгэдэ тогтууритай баян үргаса абаха арга олгоно гээшэ. Байгша оной ган гасуур сагташье гектар бүриhее дунда зэргээр 13 центнер таряа хуряагаабди.

hая болотор колхозой үйлэдбэриин олохон hалбариннуудые мэргэжэл багатай зон хүтэлбэрилдэг байhан. Тоэд мүнее ажахын hалбари бүхэндэ дээдэ, дунда hургуули дүүргэhэн мэргэжэлтэд ажаллана, мал үсхэбэрилхэ, таряа ургуулха харюусалга ехэтэй ажалаа эрдэм ухаанай үндэhеер, мүнее сагай эрилтэтэй тааруулан хэдэг болообди.

Хамтын ажалай урагшатай ябахада бүхы хүн зоноймнай ажабайдал үдэрhее үдэртэ hайжарна. Нэгэ хэдыхэн жэлэй урда тээ тосхоной гудамжаар гарахада оройдоо табаарбан шэнэ гэр харагдадаг байгаа. Харин мүнее колхознигуудная өхэнхидээ шэнэ гэрнүүдтэ түбхинее. Малшад, таряашадайнгаа гэр байраяа шэнэлхэ, hэргээхэ гэхэдэнь ехэ туhаламжа үзүүлдэг гуримтайбди. Телевизор, радиоприемник үгы айл юрэдее байхагүй. Үшее олохон гэр бүлэнэр үмсэдее автомашинатай, мотоциклтай.

Тосхондомнай 10 жэлэй hургуули бии. Залуушуулнай, малшад болон таряашаднай ажалайнгаа hүүлээр уужам hаруул соёлой байшандаа амаржа сэнгэдэг, мүн эндэхи библиотекэдээ ерэжэ, hонирхолтой номуудые уншадаг гээшэ. Богонёор хэлэхэдэ, нимэл даа манай олонациональна колхозой мүнеедэрэй ажабайдал. Саашанхи харгымнай үшее үргэн, ерээдүймнай үшеел гоё hайхан! Эдэ бүгэдые бэелүүлхын түлее манай колхознигуудые КПСС-эй XXV съездын, партиин ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хүдэлмэридэ еөhэдынгее горитой хубитые оруулха эрмэлзэлгэтэй.

К. БЕЛОУСОВ,
Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхозой түрүүлэгшэ.

Совет конституциин тууг дүүрэ

Шалгалта юу харуулааб?

ЭРГЭЖЭЛТЭД ДУТАЛДАНА

хүнүүдые суртал боолитическэ, гурим занлаар, hайн hайханда аар хүмүүжүүлхэ хэоциалис соёлой ба ын дүүргэдэг үүргые эшэлүүлхэ, городой ба хүн зоной ажабайдахэмжээе ойртуулха, худее нютагуудта эмхи зургаануудай маа баазые бэхижүүлКПСС-эй XXV съезидхэбэринүүд соо хаинхай», — гээд КПССвальна Комитедэй ба Министрнүүдэй Сохүдеегэй хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэүүгалга саашадань hайа хэмжээнүүд тухай» стоол дотор онсолон гдэнэ.

эмхи зургаануударшье сагта hаадгүйдэлхэ зэргэтэй. Эгээл байбал, хүн зоной эрилтэ хангалга улам соёл-гэгээрэлэй эмзааануудай ажал ябууларха байна бшуу. Мүр республикымнай хусоёлой эмхи зургааэлэй үедэ худэлхеер дүүргэжэ байнхай. аар Прибайкалиин райар байдалтай байна гэжэ шалгаhан байнаон дотор 28 клуб боой байшан, 26 библоологодоно. Бухы Прибайкалиин районой гуламтанууд бараг эдхэлтэйгээр үбэлее байна гэжэ тэмдэглэлорхойлбол, тус райэнхи клубуудта заhагэдэ, соёлой байон библиотекэнүүд лишеер хангагданхай, олгада hомологдоhон бухыдее ашаглдаа, гуламтанууд түймэр эзмсэгээр гүйсэд ай.

калиин районой соёзургаануудые үбэлхэ зорилготойгоор оной сентябриин 7-до hуринда долоон бүридэhэн комисси даhан байна. Котэшүүд районойнгоо эмхи зургаануудые үзеед, бии байhан дануудые элирдэнние усадхаха бүуллгануудые тодорклубуудые шалган фик зохёоhон байэнэ талаар дутуу бии гэжэ сэхэ хэшээнь, Мостовкын, Черёмушкин профсоюзна клубуудай, Троицкын, Гурулевой, Горячинскын худеегэй соёлой байшангуудай заhабари hанаhанда хүрэнэгүй.

Бидэнэр тус районой зарим клубуудаар ябажа хараhан байнабди. Эгээл түрүүн Зырянскын соёлой байшанда хүрэбэбди. Тус соёлой байшангай директорээр Николай Афанасьевич Архипов оройдоол хэдэхэн үдэрэй туршада худэлнэ. Тэрэ шофёр мэргэжэлтэй юм. Тусхай мэргэжэлтэдгүй дээрэhээ соёлой байшан жэлhээ үлүү саг худэлеегүй. Мүнее үедэ соёлой байшан эзэтэй болоо гэжэ мэдэрмээр. Ханань сагаадагданхай, шалань шэрдээтэй, соёлой байшан соо дулаан. Нэгэ hара болоод, тусхай мэргэжэлтэй худэлмэрилэгшэ ерэхэ юм гэжэ «Зырянский» совхозой партийна организациин секретарь Владимир Маркович Черепанов хөөрэнэ.

Теэд ааяр түхэреэн жэлэй туршада соёлой байшангай худэлеегүй . байhаниинь гайхалтай. Мүнее үедэ Прибайкалиин райондо соёлой 9 худэлмэрилэгшэд дуталдана. Энэ мэдээсэл дуулаад байхадаа, гайхалтай бэшэ, харин сошордолтой болоно бэшэ гү? Ороидоо үгы мэргэжэлтэд дээрэ тус районой соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта худэлдэг тусхай мэргэжэлгүй хүнүүдые нэмэбэл, ехэхэн тоо харуулха байhаниинь эли болоно бшуу. Тиимэhээ Прибайкалиин райондо соёлой кадрнуудые бэлдэхэ асуудал мүнеедэрэй гол зорилго болонхой гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ асуудалые шиидхэхэ хэдэн арга бии. Нэгэдэхээр, ееhэдын стипендиадуудые тусхай hургуулинуудта hургаха (мүнее дээрээ Прибайкалиин районhоо нэгэшье стипендиат үгы), хоёрдохёор, соёлой худэлмэрилэгшэдтэ амжалтатайгаар худэлмэрилхэ бүхы эрхэ байдал олгохо (энэ талаар район дотор бараг байдалтай) ба бусад хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала. Районой соёлой худэлмэрилэгшэд байра байдалаар, түлееhэгүй электричество, түлеэгээр хангагданхай. Гэбэшье энэ райондо үнгэрэгшэ зун эльгээгдэhэн хоёр соёлой худэлмэрилэгшэд тэрьедэн арилшоо.

«Зырянский» совхозой отделени болохо Ангир hуринай клубые Анна Константиновна Богочук даадаг. Энэмнай тусхай мэргэжэлгүйшье hаа, яhала hайнаар худэлдэг. Юуб гэбэл, тэрэ бүхы хүсэ шадалаа дуратай худэлмэридее зорюулдаг байна гээшэ. Бидэнэй хүрэжэ ошоходо, Анна Константиновна ехэл сүлее забдагүй клубайнгаа заhабари хэжэ байгаа hэн.

— Совхоз бидэндэ муугаар туhалдаг. Зайн галай унтарhаар бүри үнихэн болоо. Тиимэhээ клубтаа соёл-гэгээрэлэй худэлмэри ябуулха аргагүй болоод байнабди, — гэжэ А. К. Богочук хөөрэнэ.

Малшадые эгээл hайнаар соёлой талаар хангахын тула үнгэргэгдэhэн харалгада Прибайкалиин район соогоо Ангирай клуб түрүүлhэн байна. Анна Константиновна малшад, таряашадтай ходо уулзажа байдаг, социалис мурысее эмхидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг.

Гэбэшье энэ клубта тусхай мэргэжэлтэй хүгжэмшэнтэй байбал, тэдэнэй худэлмэри бүришье hайн, hонирхолтой болохо hэн.

Кикэ hуурин. Тус hууринай клуб Итанцын леспромхозой мэдэлэй юм. Клубые даагшаар Александра Михайловна Григорьева худэлдэг. Клуб үбэлэй үедэ худэлхеер бэлэн болгогдонхой. Үнеехил хүгжэмшэнгүй дээрэhээ клубай худэлмэри hанаhанда хүрэмеер табигдаагүй байна.

Карымскын соёлой байшан уужам hаруулшье, үни бутарма дулааханшье. Зүгеер эндэмнай баhал нэгэ дутуутай. Ушар юуб гэхэдэ, соёлой байшанда худэлхэ хүн үгы. Бухэли жэл соо үгы. Үшее хэды шэнээн саг соо үгы байхань мэдэгдэнэгүй.

Прибайкалиин районой соёлой эмхи зургаанууд үбэлдэ яhала hайнаар бэлдээшье hаа, үшеел дутуу дунданууудтай байна гэжэ тэмдэглэлтэй. Элирхэйлбэл, нэгэдэхеер, кадрнууд дуталдана, хоёрдохёор, клубууд болон библиотекэнүүдэй байшангуудые үргэдэхеер, шэнэлэн hэльбэхээр болоо, гурбадахяар, Прибайкалиин районой клубууд, болон библиотекэнүүдые нэгэдхэмэл гуримда оруулха шухала.

Эдэ бүхы асуудалнуудые шиидхээд байбал, тус районой соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд урдаа табигдаhан зорилгоёо дүүргэжэ шадаха байна.

Н. ТЕСЛЕНКО,
районой газетын корр.
Д. БАЛЬЖИНИМАЕВ,
манай корр.

НОЯБРИИН 19—РАКЕТНЭ СЭРЭГҮҮДЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

ОРОНОЙМНАЙ БУЛАД ХУЯГ

К. П. КАЗАКОВ,
артиллериин маршал

Совет хүнүүд, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэд ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэрые ноябриин 19-дэ тэмдэглэдэг юм. Совет Армиин баатаршалгата замые эрьен харахадаа, дайшалхы замай бүхы шатануудта бидэнэй туйлаhан амжалтануудта артиллеристнүүд ехэ хубитаяа оруулhан юм гэжэ тэмдэглэнгүй байжа болохогүй.

Олон миллион совет хүнэй хуби заяан артиллери болон ракетнэ сэрэгүүдтэй элдэб сагта, ондо ондоогоор сэхэ холбоотой байгаа. Намда, Тула хотын буу зэбсэг бүтээдэг залуу хүдэлмэришэндэ, хорёод онуудай комсомолецто, ВЦИКгэй нэрэмжэтэ Московско нэгэдэмэл училищида hураханя оролго, мүн 27-дохи постдо, Москвагай Кремль соохи В. И. Ленинэй гэрэйнь газаа харуулда зогсоhон саг эгээл иимэ үдэр болоо hэн. Гурбан жэл соо би вождиие хараха, хаа-яа тэрээнтэй хөөрэлдэхэ золдо хүртэhэн байгааб. Тэндэ, училищида, артиллериин хэрэгэй үндэhэ hуурние шудалhан, училищида hурахадаа, хуби заяагаа артиллеридэ алба хэлгэтэй хэтын хэтэдэ холбохо шиидхэбэри абаа hэм.

Ленинэй захяа заабаринуудые бодото байдалда бэелүүлэн, партиин болон правительство ороноо индустрижүүлhэнэй үндэhөөр армии ба флодые шэнээр зэбсэгжүүлhэн байгаа. Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ Улаан Армиин артиллерийскэ парк шэнэ тухэлэй буу зэбсэгүүдээр, миномедуудаар нэмээгдээ hэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай урда тээ совет конструкторууд болон хүдэлмэришэн ангиин ажалаар реактивна установконууд — суута «Катюшанууд» зохёогдон бүтээгдэhэн юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ манаи артиллери дайшалхы хүсэ шадалтай байhанаа харуулаа бэлэй. Дайнай түрүүшын үдэрнүүдhээ хойшо артиллеристнүүд эрэлхэг зориг харуулhан, шэн габьяа гаргаhан, дайшалхы үндэр мэргэжэл шадаоаритай оайhанаа харуулhан юм. Байлдаанhаа байлдаанда совет артиллеристнүүдэй булюу байлга урган дээшэлээ hэн. Эдэнэр Москва шадар, Ленинэй хотын оршон тойрондо баатарлигаар дайлаадаа бэлэй. 1942 оной зун ба намар илангаяа хүшэр хүндэ, бэрхэшээл түбэгтэн байба. Ехэ гээгдэл хохидолдо ороошье hаа, гитлеровецүүд Сталинград тээшэ дуташалдажа байгаа hэн. Дон болон Волго мүрэнүүдэй хоорондохи үргэн нэлэнхы тала дайдануудта, хотын үйлсэ гудамжануудта олон hүниин, үдэрэй турша соо дайн байлдаанай дүлэн соробхилhон байна. Эдэ байлдаануудта совет сэрэгшэд эрэлхэг зориг, баатаршалга гаргаhан юм.

Мэргэн буудагшад, автоматчигууд, пулеметчигууд, сапернууд, танкистнууд болон авиаторнуудтай хамта артиллеристнүүд, минометчигууд Сталинград шадар, Кавказые булимтаран эзэмдэхын түлее байлдаануудта элитэ ехэ үүргэ дүүргэhэн байгаа.

1942 оной ноябриин 19-нэй эртэ үглөегүүр Ставкын түлөөлэгшэ Н. Н. Вороновтой хамта адаглалгын пунктда хүрэжэ ерээ hэмди. Үдхэн манан, хүйтэн жабар, саhанай оролго сэрэгүүдэй добтолгонуудые улам орёо болгоhон байгаа. Нимэ сагай уларилда авиаци агаарта дэгдэжэ шадахагүй байдаг hааб даа. Тиихэдэнь дайсанай ~~[illegible]~~аалалтые сүмэрэ сохихын түлее бухы харюусалга артиллеристнүүдтэ даалгагдадаг hэн.

7 час 30 минутада «Катюшанууд» буудажа, добтолгын эхилhэн тухай соносхоо. Дайсанай хамгаалалтада айхавтар шанга сохилто хэгдэбэ. Тиихэдэнь шунахай дайсан тесэнгүй, сухариха баатай бодоо бэлэй.

330 мянган хүнhее бүридэhэн немец-фашис сэрэгүүдэй бүлэглэл ноябриин 23-да хүреэлэгдэд орошоhон байгаа. 1943 оной февралиин 2-то совет сэрэгүүдэй шанга добтолгодо дайрагдаhан немец-фашис сэрэгүүд Сталинград шадар hамна бута сохюулhан юм. Немец-фашис булимтарагшадтай тэмсэлдэ дайшалхы габьяатай байhыень тэмдэглэжэ, эгээл энэ үдэр совет артиллеристнүүдэй үдэрые жэл бүхэндэ hайндэрлэхеер тогтоогдоо hэн. Совет правительство артиллеристнүүдэй эрэлхэг зориг болон сэрэгэй шэн габьяае үндэрөөр сэгнэhэн байгаа. Эдэнэй 1800 хүндэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоhон юм. Артиллериин 515 часть болон соединени гвардейскэ гэжэ нэрлэгдээ бэлэй.

Совет экономикын амжалтанууд, эрдэм, техникын туйлалтанууд, эрдэмтэдэй элитэ ехэ нээлтэнүүд манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй хаба шадалые улам бэхижүүлхэ арга олгоhон байна. Стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэгүүд байгуулагдажа, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй гол хүсэниинь болоhон юм.

Дайнай ветерануудай дайшалхы ёhо заншалнуудые совет сэрэгшэдэй — артиллеристнэр болон ракетчигүүдэй шэнэ үетэн үргэлжэлүүлжэ байhаар. Эдэмнай сэрэгэй hайн бэлэдхэлтэй, соёл болбосоролтой хүнүүд болоно. Эдэнэр мүнөөнэй hүртэ буу зэбсэгүүдые, шэнэ техникэ эрхим hайнаар шудалжа, даншалхы вахтада нэрэтэй солотойгоор жагсана.

Ракетнэ сэрэгүүдтэ, артиллеридэ социалис мурысөөн үргэнөөр долгэрэнхэй. Артиллеристнүүд болон ракетчигүүд эрхим hайнаар hуража, дивизинүүдэйнгээ, частьнуудайнгаа нэрэ хүндые улам үндэр дээрэ үргэжэ ябанхай. Тактическа hуралсалай талмайнууд дээрэ, полигонуудта эдэнэр сэрэгэй мэргэжэл шадабаряа таhалгаряагүй hайжаруулжа, шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые, ракетнэ комплекснуудые шудална.

Дайнай дүүрэhэнhээ хойшо 30 гаран жэл үнгэрее. Совет гүрэн, социалис бусад оронууд эб найрамдалай түлее, уласхоорондын шахардуу байдал hуларуулхын түлее, дэлхэйн шэнэ дайе зайсуулан сарахын түлее эсэшэ сусашагүйгеер тэмсэнэ. Энэ хадаа манай партиин, КПСС-эй Центральна Комитедэй гадаадын политикын асари ехэ туйлалта болоно гэжэ тоолонобди. Агууехэ Октябриин социалис революциин 61 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоhон уулзалга дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, аха дүү социалис оронуудтай харилсаа холбоотой, бусад гүрэнүүдтэй, арадуудтай бата нэгдэлтэй байхадаа, Советскэ Союз эб найрамдалай хэрэгые амжалтатайгаар хамгаална гэжэ мэдүүлээ hэн.

Манай алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Эхэ ороноо ходоо hайдамтай хёрхоор хамгаалха байhандань совет хүнүүд этигэн найдаха аргатайл.

(ТАСС).

СИБИРИИН УЛААН ТУГТА СЭРЭГЭЙ ОКРУГ. **Капитан С. Головкогой командалдаг подразделени дайшалхы бэлэдхэлдээ эрхим амжалтануудые туйладаг юм. Энэ подразделениин сэрэгшэд урндшалан абаhан жэлэйнгээ социалис уялгануудые гүйсэд дүүргэхэ гэжэ оролдоно.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү подразделениин командир коммунист С. Головко.

ТАСС-ай фотохронико.

Хүбүүмнай сэрэгэй албанда

Мэргээрээ шалгарна

hуралсалай дохёогой соностоходо, артиллеристнүүд ороннуудhаа hуга харайлдан бодожо, саг дары хубсалаад, дайшалхы машинануудтаа гүйлдэн ошобо. Тиин hүниин харанхые hэтэлэн, «дайнай» газар руу шуумайлдаа hэн. Гэнтэ жэгдэ тэгшэхэн харгын дууhажа, болдог солдогтой, намагтай харгын эхилхэдэ эгээл түрүүлэн ябаhан машина зуг татан зогсошобо.

— Энэмнай шабарта hуушабал даа, — гэжэ механик-жолоошон хэлэбэ.

— Модоной гэшүүhэ асаржа дэбдеэ hаа, — гэжэ нэгэн hанамжалба.

Тиин ямар арга хэрэглээ hаань дээрэ юм гэжэ эдэнэй хэлсэжэ байтар комсомолец Александр Александров дүтэлжэ, эзэн ёhоор машина хаража адаглаhанай удаа:

— Би жолоодоод үзэhүүб, — гэбэ.

— Урагшаа! — гэhэн захиралтын дуулдахатай сасуу машина хүжүүнээршье hаа урагшаа эудхее hэн. Тиигэжэ Александр дайшалхы техникын «абари зан» hайса мэдэхэ байhанаа элирүүлээ бэлэй.

Түрүүшээр хүшэр хүндэ байгаал hэн ааб даа. Зенитнэ түхеэрэлгнүүдэй байгуулга шудалжа, богонихон саг соо планшетист, оператор, механик-жолоошоной уялгануудые ойлгожо абаа ха юм. Албанайнгаа hуралсалда эрхимлэгшэ Улаан-Удэ хотодо ажаhуудаг түрэлхидэйнгее — Артем Артурович, Татьяна Васильевнагай захяа сэдьхэлдээ хэзээдэшье hанан дурсажа ябадаг. Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхэ гэhэн тэдэнэй нангин захяа дүүргэхээр тэрэ бэлэн байдаг.

Мүнее комсомол хүбүүн тон анхаралтайгаар урдахи харгыгаа шэртэнэ, яама ялхи, ганга газарнуудта болгоомжолно. Одоошье тактическа хэшээлнүүдэй болохо газарта дүтэлжэ ерэбэд. Лоом, хүрэнүүдээр газар малтажа, дайшалхы түхеэрэлгэнүүдээ тодхоохо худэлмэридэ комсомол Александров шалгарба. Тэрэнэй хүсэ шадалтайень тэмдэглэн, нүхэдынь магтаха юм. Хэдэн часай туршада амарха забдагүй худэлжэ, дайшалхы уялгата даабаряа холо үлүүлэн дүүргэбэд.

Уданшьегүй агаарай дохёо соносхогдожо, «дайсанай» самолёт харагдаа hэн.

— Байлдаанда! — гэhэн захиралтын дуулдахатай сасуу, хуу баран hуури hуурия эзэлбэ.

Александр Александров алдуугүйгеер, мэргэнээр буудахын тула зенитнэ буугайнгаа приборнуудые тодхоожо эхилнэ. Радиолокационно станциин операторнууд самолёдой скорость тодорхойлжо дуулгаба.

— «Буудагты!» — гэhэн захиралта соностожо, буугай наярааншье эзэлшоо hэн.

— Сэхэ тудабат. «Дайсанай» самолёт хюдагдаа, — гэзд операторнууд дуулгаба.

Александр энэ мэдээсэл баяр баясхалангай мэдэрэлтэйгээр угтан абаа hэн. Үгдеедэрынь комсомол хүбүүн Александровой түрэлхидтэ командованиин зүгhее амаршалгын бэшэг эльгээгдэбэ. Эрхимээр алба хэгшэ энэ удаа арбан табадахяа шагнагдаба гэжэ жагсаалай үедэ бултанда дуулгагдаhан байна.

А. ГОРЯЧИЙ.

ХИЛЫН СААНАhАА · ТАСС · АПН ·

Дж. Неругэй шангууд барюулагдаба

ДЕЛИ. Индиин «Совьет лэнд» журналай олгодог, 1978 оной Джавахарлал Неругэй нэрэмжэтэ шангууд ноябриин 15-да эндэ барюулагдаба. Индиин мэдээжэ уран зохёолшо Акилондо — совет-энэдхэг хани барисаае бэхижүүлгэдэ зорюулагдаhан уран зохёолнуудые тамильска хэлэн дээрэ хэблүүлэн гаргаhанайнь түлее; сүлеерэлгын тэмсэлэй ветеран ба ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Баба Притхви Сингх Азадта — «Ленинэй орон нютагта» гэhэн дурсалгануудай номойнь түлее; литератор болон маратхи хэлэн дээрэ оршуулагша Рагунатх Г. Кардхакарта түрүүшын гурбан шангууд барюулагдаа.

Л. И. Брежневэй «Бага газар» ба «Hэргэн хүгжэлгэ» гэhэн номуудые оршуулhанайнь түлее Сундри Уттамчанданида тусхай шан олгогдоhон байна.

Индиин литература ба искусствын түлеелэгшэдтэ 1964 оноо хойшо жэл бүри барюулагдадаг Дж. Неругэй нэрэмжэтэ шан хадаа СССР-эй ба Индиин арадуудай хоорондохи хани барисаае, үгээ ойлголсолые бэхижүүлхэ хэрэгтэ hайнаар нүлеелнэ гэжэ гэгээрэлэй, социальна хаңгалгын ба соёлой министр П. Ч. Чундер шан барюулалгын баяр ёhолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Советскэ Союз хадаа Индиин үнэн хани нүхэр байhан зандаа. Ye сагаар шалгагдаhан энэдхэг-совет хани барисаан хоёр ороной арадуудай аша туhада хүгжэжэ үргэлжэлhеер, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ нүлеелжэ байhаар гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Дэлхэйн газетэнүүд юун тухай бэшэнэб?

✦ Дэлхэйн хэблэл социалис Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй захиргаанай Советэй ба Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ подполковник Менгисту Хайле Мариамай хани ёhоной албатай хэрэгээр Москва ерэhэн тухай мэдээсэнэ. Социализмын аха дүү ороннуудай Эфиопитой үрэ түгэс харилсаа холбоотой болоhон тухайда «Нойес дойчланд» (ГДР) хөөрэнэ.

✦ США-гай сенадай делегацитай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай Кремльдэ уулзаhан тухайда гадаадын газетэнүүд анхарал хандуулна. Стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хэлсээ hаяар баталха шухала байhан тухайдаа совет тала хөөрэлдөөнэй үедэ онсо анхарал хандуулаа гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

✦ Анголын ба расистнуудай эзэмдэhэн Намибиин хилэ дээрэ шахардуу байдалай тохёолдоhон тухай Венгриин «Непсава» бэшэнэ.

(ТАСС).

РАСИСТНУУДАЙ СЭРЭГЭЙ БЭЛЭДХЭЛ

ЛУСАКА. Ботсванай Республикада эсэргүүсэн, Родезиин расистнууд шэнэ зэбсэгтэ hүйдхэлтэ ябуулга хэбэ. Габорондо толилогдоhон коммюнике дотор мэдээсгдэhэнэй ёhоор, Родезиин сэрэгэйхид хоёр хахад часай турша соо миномёдууд болон ракетэнүүдээр Казунгул шадараар Ботсванай газар дайдые буудаhан байна. Энэ хадаа hүүлэй hара хахадай турша соо Солсбериин расистнуудаи үүдхэhэн хилэ шадарай табадахи хёмороо зүришэлдөөн болоно.

Урда тээнь Родезиин сэрэгэйхид Зимбабвиhаа нютаг ороноо урилжа гараад, Замбида байрлаhан хүнүүдэй лагерьнуудта зэрлиг муухайгаар добтолжо, хэдэн зуугаад эхэнэрнүүдые, үбгэд хүгшэдые, үхибүүдые алаhан байгаа.

Замбиин президент К. Куанда эндэ үгэ хэлэхэдээ, Африка түбиин урда хубидахи байдал айхабтар шахардуу шанга болоод байна гэжэ тэмдэглээ. Претории болон Солсбериин расистнуудай энэ түбиин бэеэ дааhан байдалтай гүрэнүүдтэ эсэргүү шэнэ ээрхэг түримхэй ябуулганууде бэлдэhэнhээ уламжалан, иимэ байдал тохёолдобо гэжэ тэрэ хэлэбэ. Hүүлэй үедэ расис засаг захиргаанууд сэрэгэй бэлэдхэлнүүдээ улам эдэбхижүүлбэ.

ЛУАНДА. Намибиин газар нютагые хүреэлhэн Урда Африканска сэрэгүүд Анголын Арадай Республикын урда хилэ шадар ехэ хүсэнүүдые эльгээжэ байна гээд Анголын радио мэдээсэнэ.

Апрель hарада болоhон революци афган арадай түүхэдэ шэнэ хуудаhа нээгээ. Ороной шэнэ хүтэлбэрилэгшэд Советскэ Союзтай харилсаа холбоогоо, илангаяа экономическа харилсаагаа бэхижүүлгэдэ онсо анхарал хандуулдаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй туhаламжаар баригдаhан Джелалабадска уhалуурнин канал.

ТАСС-ай фотохронико.

„БАЙГАЛАЙ“ ЭЭЛЖЭЭТЭ

ай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной үмэнэ-арадаа нэгэ удаа гарадаг уран зохёолой, олониүрын «Байгал» журналай табадахи номер буряад барлагдажа, уншагшадтаа эльгээгдэбэ.

дай комсомолой шангай лауреат Лобсон Тапхаеоухан соломнай» гэhэн шүлэгеер энэ номер нээг-

прозаик Виктор Носковой «Нохойн эзэн, Макар Негэhэн повесть эндэ үгтэнхэй. Энэ зохёолые ородhоо ылов оршуулаа.

М. Осодоевой «Hүүлшын уулзалга», И. Намсараевай «Дабаан дээрэ», М. Батоинай «Талын таабари», К. Вандановай «Нютагайм хүгшэн», Д. Дылгыровэй «Уулзалга», М-Ж. Цыденовэй «Хүнүүд» гэhэн рассказууд энэ номер соо толилогдонхой.

«Очерк, публицистикэ» гэhэн гаршаг доро С. Бухаевай «Гасарун Рабдаев болон бусад», Д. Цыремпиловэй «Хүгжэлтын шэнэ шата», А. Пановой «Нараевай бригадынхид» гэhэн материалнууд үгтэбэ.

Г. ЦЫРЕНОВ.

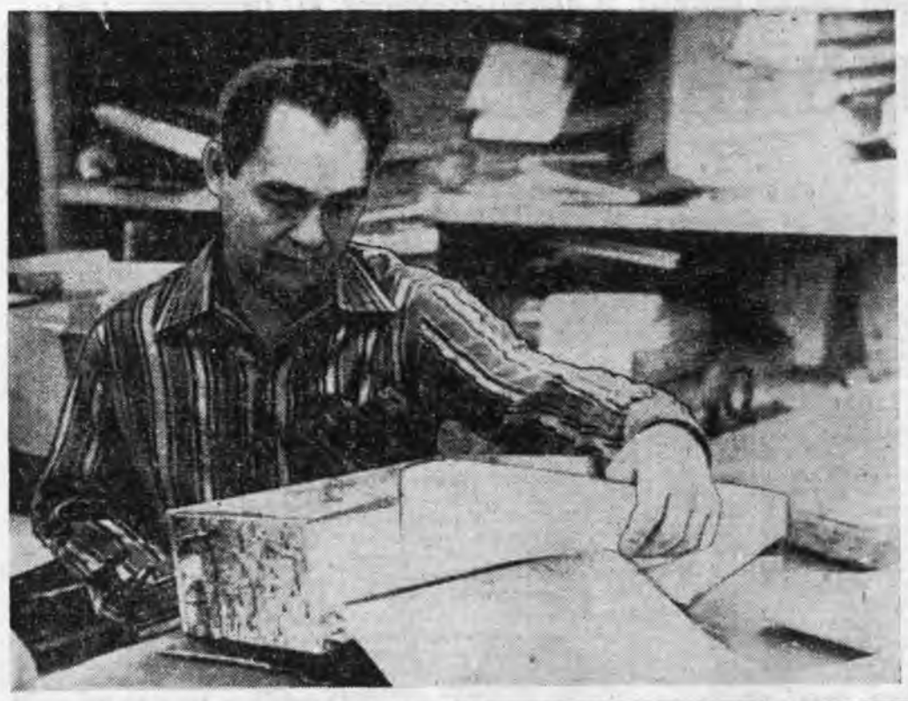

Номууд шэнэлэгдэнэ

Оёдолой «Байкал» нэгдэлэй переплетно цехэй хажуугаар ябаа һаа, хуушан ном, журналнуудаар ашаалагдаһан автомашинын газаань байхые харахат. Олон жэлэй туршада хэрэглэгдэжэ муудаһан, хуушарһан литература, бэшэшье хэблэлые хүнүүд эндэ тушаагаад, нэгэ хэды сагай үнгэрһэн хойно шэнэлүүлээд абадаг гээшэ.

Энэ цехтэ хорёод хүн худэлнэ. Тэдэнэр хуушарһан ном, журнал, брошюрануудай хуудаһануудые гамтайгаар, нэгэ нэгээрнь суглуулан няагаад, шэнээр гадарлаһанай һүүлээр пресс доро хатаадаг. Тиин хуушаржа, хэрэглэмжэнээ гараһан хэблэл шэнэ болгогдоно.

Хуушарһан литература шэнэ болгохо гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ юм. Тиимэнээ эндэ тэсэбэри, шадабари ехэтэй хүнүүд худэлдэг. Тэдэнэр хэд бэ гэбэл: Г. Г. Низовцева, В. П. Федотова, Г. Г. Гедранович, Ю. Ф. Лукашевич болон бусад болоно. Цехэй түрүү худэлмэришэн Нил Федорович Шульгин табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь холо урид дүүргээд, мүнөө 1981 оной түсэбөөр худэлжэ байна.

Переплетно цехтэ худэлдэгшэдэй уран гараар хэды мянган ном, журнал, брошюрануудай, шэнэлэгдэн, хүнүүдтэ уншагдаха болгогдоһые тоолохыр аргагүй. Ганса энэ жэлэй эхиннээ тэдэнэр Улаан-Удын нэгэдэмэл библиотекэдэ 2100, Буряадай худөө ажахын институдта 1500, Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ 1000 ном заһан шэнэлжэ үгөө. Республикын бэшэ хото, тосхонуудһаа ороһон нилээд олон ном, журнал, архивай материалнууд эндэ шэнэлэгдэнэн байна.

Арбадахи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ажалай амжалта түйлахын түлөө цехэй худэлмэришэд шанга тэмсэл хэнэ. Декабриин 20 болотор жэлэйнгээ түсэб дүүргэхээр тэдэнэр шиидэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: переплетно цехэй үнинэй худэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Ю. Ф. Лукашевич.

А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

Республикын бүхы районуудһаа оёдолшод, эсхэгшэд, модельернүүд, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадуудай дэргэдэхи оёдолой цехые даагшанар, мастернууд, технологууд һаяхан сугларжа, жэлэй туршада нэгэ дахин үнгэргэгдэдэг методическа семинарта хабаадаа. 250 хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэһэн семинарта мэргэжэлтэд ажал тушаа һанал бодолоо хубаалдажа, түрүү дүй дүршэлтэй танилсаа.

ЭЗ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай артистнууд амаралтынгаа үдэрые Эб найрамдалай хэрэгтэ зорюулхань. Тиин эдэнэр энэ үдэр ВЛКСМ-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Корчагин тухай дуун» гэһэн оперо-плакат табихань. Тэрээндэ театрай артистнуудһаа гадна Улаан-Удын хореографическа училищиин һурагшад хабаадалсаха юм.

Зүжэг ноябриин 20-до үдэшын 7 час 30 минутаһаа эхилхэ. Суглуулагдаһан мүнгэниинь Эб найрамдалай жасада эльгээгдэхэ юм.

Т. ГАРМАЕВ.

ЭРХИМЛЭХЭ ГЭБЭЛ, ЭРМЭЛЗЭ...

Хоёрдохи үдэр. Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй соёлой ордондо эхилһэн боксын наада хараха дуратайшуулай тоо огто үсөөрнэгүй. Энэнь гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, Улаан-Удэ хотодо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй боксёрнуудай дунда чемпионоо тодоруулхын түлөө иимэ ехэ мүрысөөн түрүүшынхеэ үнгэргэгдэжэ, боксын нааданда дуратайшуулай анхарал татаха ёһоороо татана ха юм. Энэ үдэр боксёрнууд хоёр бүлэг боложо хубаараад гэхэ гү, али үдэрэй 12, үдэшын зургаан часуудта үнгэргэгдэжэ, олоной зүгһөө һайшаагдана. Нааданда хабаадахаар ерэһэн боксёрнууд һайн техникэ, добтолго харуулхые эрмэлзэнэ.

Наадаһай гуримай ёһоор, эгээл бага шэгнүүртэн үдэрэй уулзалгада рингдэ гараба. Урда үдэрынь илажа гараһан Шэтэнээ / ерэһэн Дранников энэшье үдэр шадамар бэрхэ боксёр байһаная харуулаа. Бусад шэгнүүрнүүдтэ П. Слепушко, И. Бик-Булатов, А. Кадыр-Ахунов, С. Гриценко, С. Абрамян, В. Айвазян, А. Лукач гэгшэд шалгаржа, удаадахи нааданда ялын очкогүйгөөр хүрэжэ ерэбэ.

Субботын үдэр һэн хадань үдэшын наада хараха дуратайшуул илангаяа олон байба. Энэ үдэшэлэн урда үдэшынхидэл адли хори гаран боксёр рингдэ гараа. Бусадһаа түрүүлэн 51 килограммай шэгнүүртэй зургаан боксёр рингдэ гараба. Түрүүшынь уулзалгада Москва, Хабаровск хотонуудһаа ерэһэн спортын мастернууд Павел Кузнецов Владимир Княгинин хоёр тулаба. Москва хотын чемпион Павел нүгөөдэдөө орходоо олон уулзалга үнгэргэһэн, дүршэлтэйшье болоһон хүн ааб даа. Тэрэ шадамар бэрхээр добтолно, хамгаалгашье һайнтай байһанаа харуулна. Хоёрдохи ээлжээндэ нютагаймнай хүбүүн Александр Дугаров (Москва) Туркестанска сэрэгэй округой түлөөлэгшэ Григорий Муллаевтай тулалдахаар рингын улаан буланда бии болобо. Нэрьемэ альга ташалган соностоно. Уласхоорондын классай спортын мастер болоһон нютагаймнай хүбүүн энэ үдэшэлэн һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулжа шадаа. Мүн энэ шэгнүүртэ Москвагай сэрэгэй округой нүгөөдэ түлөөлэгшэ Юрий Жильцов Кавказһаа ерэһэн Ходжоян гэгшые очкогоороо диилэбэ.

54 килограммай шэгнүүртэн соohоо мастерта кандидат Евгений Кольчугин (Москва), Александр Денисов (Хойто Кавказ), уласхоорондын классай спортын мастер Виктор Орлов гэгшэд илажа гараа.

— Рингын улаан буланда уласхоорондын классай спортын мастер, нютагаймнай хүбүүн Борис Зориктуев,— гээд соносхоходонь, ордон соо сугларагшад баһал нэрьемэ альга ташалгаар дүүрэн байна.

Мүнөө совет армиин эргэдэ алба хэжэ ябаһан Виктистай тулалдахаяа Армиин ССР-эй чемпион Б. Мкртчян рингын нүгөөдэ буланда гарана. Эндэ уласхоорондын олон уулзалга үнгэргэһэн, СССР-эй удаа чемпион, нютагаймнай хүбүүн Б. Зориктуев ашаар ерэһэн боксёрые табан раундын туршада оороо диилэжэ гараба. Мүнөө энэл шэгнүүртэ ринг дээрэ гараһан Вячеслав Колесов (Куйбышев), СССР-эй тулаята мастер, ороной, Европын хэдэн удаа чемпион Виктор Рыбаков гэгшэй боксын гоё һайхан техникэ харуулжа, нүгөөдүүлээ ихэ сугларагшадта һайшаагдана.

Үдэшын нааданай һүүшын уулзалганууда 75 килограммай шэгнүүртэй Б. Номгон боксёр рингдэ уригдаһан Номгон далайн эрьеһээ ерэһэн Анатолий Когтев Белоруссиин округой түлөөлэгшэ Владимир Иокша [illegible] шые нокдаунда оруулаяха аргагүй шүүжэ гаргаа. Нүгөөдэ — уласхоорондын классай спортын мастер Александр Шиловтэй наадаһан Алексей Алексюткин (Хабаровск) раг сууда гараһан боксёр ана-мана тулалдабашье, когоор диилдэшоо.

Үсэгэлдэр, мүнөөдэр боксёрнуудай дунда хахад налай шанга тулалдаан уулзалганууд үнгэргэгдэнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЭРИЛТЭДЭНЬ ТААРАМААР

Мүнөө үеын эрилтэдэ тааарама хубсаһа хунар оёхо хэрэгтэй шэнэ системын ямараар нэбтэрүүлэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэгдэн хэлсэгдээ. Оёдолой шанар һайжаруулха, хубсаһа хунар шэнэлхэ худэлмэри тушаа хөөрэлдөөн болоожо байна. Республикын оёдолшодой түсэбөө ямараар дүүргэжэ байһан тухай тусхай элидхэл соо дуулгагдаба.

Улаан-Удын «Одон», «Новинка», «Силуэт», мүн 5-дахи, 8-дахи ательенүүдэй худэлмэрилэгшэд хүн зоной хэрэгтэй ямараар хангажа байһан тухайгаа тобшохоноор хөөрэхэ зуураа, ажалдаа зохёохы ёһоор хандаһанай гэршэ болоон хубсаһанай модельнүүдые сугларагшадта харуулаа.

Конструктор-модельернүүд Н. П. Солнцева, М. П. Заяханова гэгшэд хубсаһанай тухэл хэлбэри тушаа шэнэ шиидхэбэринүүдые олоо юм. Мүн лэ хэтын туршалгын оёдолой лабораторидо худэлдэг художник-модельер З. Б. Дамбиева ерэхэ жэлдэ хубсаһанай моододо болохо хубилалтанууд түхай хөөрэжэ, сугларагшадые һонирхуулба.

Хоёр үдэрэй туршада үргэлжэлһэн семинарай түгэсхэлдэ хубсаһанай шэнэ модельнүүд хүн зондо харуулагдаһан байна.

Манай корр.

АЯНШАЛЖА ЕРЭЭ

Хүдэрэ-Сомоной дунда һургуулиин ахалагша классай һурагшад намарайнгаа амаралтын үедэ түрэл ороной-гоо хотонуудаар аяншалба. Эрхүү, Ленинград, Москва хотонуудта орожо, түүхын дурасхаалта, гоё һайхан үзэмжэтэ газарнуудтайнь танилсаа.

30 хүнһөө бүридэһэн бүлэг һурагшадые багшанар У. Д. Рампилов, Д. Д. Тубденов гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Һурагшад революциин үлгы — Ленинград, мүн ороной ниислэл хотоор аяншалхадаа, музей, театрнуудта ороһон байна. Эрхим һайнаар амаржа, сэдьхэл хананги бусаһан үхибүүд аяншалга эмхидхэгшэдтэ халуун баяр, баясхалан хүргэбэ.

Д. ДАМБАЕВА.
Хяагтын район.

ҮНИНЭЙ КОММУНИСТЫН 80 ЖЭЛ

Буряадай нэгэдэмэл музейн хүтэлбэрилэгшэдэй үүсхэлээр партийна үнинэй ажал ябуулагша И. В. Ченкировэй түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан заседани үнгэргэгдэбэ. Эндэ республикын ниитын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Музейн худэлмэрилэгшэдэй зүгһөө И. С. Клиновская «И. В. Ченкировэй ажабайдалай зам ба ажал ябуулга» гэһэн элидхэл хэһэн байна. Буряадай АССР-эй финансын министр Ч. В. Ендонов, республикын МВД-гэй парткомой секретарь И. В. Жильцов болон бусад амаршалгын үгэнүүдые хэлээжэ, юбилярта дурасхаалай бэлэгүүдые барюулба. Партиин ветеранууд Д. Ц. Цыремпилон, М. М. Черных, М. П. Хабаев гэгшэд дүлэтэ жэлнүүдэй үе һанан дурсаа. Удаань И. В. Ченкировтэ Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа. Нэгэдэмэл музейн генеральна директорэй орлогшо Н. В. Комиссарова партиин ветеранда дурасхаалта бэлэгүүдые барюулаа.

Түгэсхэлдэнь И. В. Ченкиров сугларагшадта баяр баясхалан хүргэһэн байна.

Манай корр.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

Номой магазинай дэргэдэхи «Тэрэнги» гэжэ клубай совет ээлжээтэ хэмжээ ябуулгадаа ажалай ветерануудые, хорёод онуудай комсомол шуудые урнһан байна. Эндэ Түнхэнэй районой түбтэ ажаһуугшад олоор сугларраа. Залуушуул хамтын ажахынуудай тогтоогдоһон үе сагай байдал тухай нютагайнгаа ахамад наһатай хүнүүдһээ дуулажа, ехээр һонирхобо.

Тус клубай эдэбхитэдэй үүсхэлээр уншагшадтай, литературна нэгэдэлэй гэшүүдтэй саг үргэлжэ уулзалганууд үнгэргэгдэдэг гэжэ тэмдэглэлтэй. Мүн эндэ шэнээр абтаһан уран һайханай, нинтэ-политическэ литература тушаа хөөрэлдөөн эмхидхэгдэнэ.

Б. МАДАГАЕВА.

ЭСЭГЭНЭРЭЙ ХАБААДАЛГАТАЙГААР

Үхибүүе дүрбэн тэгшээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эсэгэнэрынь бодото хубитаяа оруулха уялгатай ха юм. Һая Зэдын районой Петропавловкын дунда һургуулида 500 эсэгэнэрэй хабаадалгатай түрэлхидэй конференци үнгэргэгдэбэ. «Эсэгын хүмүүжүүлхы үүргэ тухай» гэһэн элидхэл һургуулиин директор В. М. Елисеева хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ түрэлхид Н. Б. Бужинаев, В. В. Кучинский ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадаа. Үхибүүдые, илангаяа хүбүүдые ниитын журам сахихаар һургаха гээшэ шухала асуудал гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Общественодо харша, хулиган аяша гаргаха ябадалай хойшолон тухай гэр бүлэдөө, һургуулидашье үхибүүдтэ саг үргэлжэ ойлгуулха хэрэгтэй гэһэн тобшолол хэгдэбэ.

А. ЕЛИСЕЕВ.

Хүнэй элүүр энхын түлөө

«Совет засагай мүндэлһөөр 61 жэлэй туршада элүүрые хамгаалгын хүгжэлтын дүн» гэһэн темээр түмэр замшадай поликлиникын врач Г. Н. Богайчук худэлмэришэдтэй хөөрэлдөө үнгэргэбэ. Энэ хадаа түмэр замшадай соёлой байшангай секторэй үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн «Элүүр энхэ» гэһэн университедэй түрүүшын хэшээл байгаа бшуу.

100 гаран худэлмэришэдэй, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар үнгэрһэн хэшээлдэ олонние һонирхуулдаг асуудалнууд зубшэн хэлсэгдээ. Удаань «Шинии түлөө, хүн!» гэһэн кинофильм харуулагдаа.

Тус университет хоёр жэлэй туршада худэлхэ юм. Шагнагшад архидалгын, тамхи таталгын хойшолон тухай мэдээсэлэ үргэдхэхэ. Зүрхэ һудаһанай үбшэн һэргылхэ, хүйтэ абаһанһаа боложо үбдэһэн хүнүүдые эмшэлхэ тухай ба бусадшье олон асуудалнууд харагдажа үзэгдэхэ байна.

Э. ФАДЕЕВ.

УСТЬ-ОРДА АЙЛШААР...

Буряадай бүлэг уран зохёолшод, тэдэнэй тоодо республикын шангай лауреат Цырен-Дулма Дондокова, «Байгал» журналай ахамад редактор Сергей Цырендоржиев, уран зохёолшо Дольён Мадасон, поэт Лопсон Тапхаев, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд Наталья Будаева, Гуржап Эрдынеев гэгшэд Эрхүүгэй областиин Усть-Ордагай автономито округто айлшаар ошобо. Тэдэнэр округто үнгэрэгдэхэ Буряадай литература болон искусствын үдэрнүүдтэ хабаадалсажа, үргэн олон уншагшадтай уулзаха байна.

Энэ үдэрнүүд долоон хоногой туршада үргэлжэлхэ юм.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

НААДАН ТҮЛЭГТӨӨ ОРОБО

Россин Федерациин эрхим шатаршадые тодоруулха зонын мүрысөөн Брянск, Пензэ, Челябинск, Улаан-Удэ хотонуудта үнгэргэгдэжэ эхилэнхэй.

Буряадай худөө ажахын институдай актова зал соо эхилһэн нааданда 54 шатаршад хабаадана. Тэдэнэй табаниинь спортын мастер, 44-ниинь мастерта кандидат, нүгөөдүүлынь нэгэдэхи разрядтайшуул. 1973 ондо манай Улаан-Удэдэ үнгэргэдэнэн нааданда спортын хоёр мастер, 24 кандидат, нэгэдэхи разрядтай 38 шатаршад хабаадаа һэн.

Манай республикын нэрэ солые мастерта кандидадууд Баир Митыпов, Согто Намжилов, республикын гурба удаа чемпион ябаһан Александр Самарин, нэгэдэхи разрядтай Михаил Леонов, Бато Мункоев, Будажаб Занданов гэгшэд хамгаална.

Мүрысөөнэй ахамад судьягаар спортын мастер Н. Д. Овечкин (Иваново хото) томилогдонхой.

Мүнөө хоёр наадан үнгэргэгдөө. Түрүүшын нааданда манай шатаршад Намжилов Митыпов хоёр Новосибирскын Чернышев, Камчаткын Правник гэгшэдтэй тэнцэнэ. Самарин Зандановта, Мункоев Леоновто шүүгдэнэ байна.

Швейцариин гуримаар үнгэргэгдэжэ байгаа энэ нааданда хабаадагшад арба нэгэн уулзалга үнгэргэхэ юм. Нааданай түрүүшын үдэрэй дүн хаража үзэхэдэ, хорин хоёр хюлгын дэргэдэ наадагшадай хахадынь шүүжэ гараһан, ороёдоо арбан хүн тэнцээ.

Хоёрдохи уулзалгын болоходо, баһал шанга тулалдаан болоо. Эндэ долоон наадан тэнцэлгээр дүүрээ, дүрбэн уулзалга хойшолуулагдаа һаа, 16-ниинь бэе бэеэ шүүгээ. Үнгэргэгдэнэн энэ нааданда хабаадаһан манай шатаршад һанаһанда хүрөөгүй. Красноярскһаа ерэһэн Шмаковтай сагаанаар наадаһан Намжилов буруу ябадал хэжэ, наадаяа алдаа. Занданов Омскын Плигинтэй наадахадаа, булюу байһан аад, баһал алдуу хэбэ. Красноярскын нүгөөдэ шатаршан Моисеевтэй наадаһан Митыпов шатарай нааданда дуратайшуулые голхоруулаа. Юуб гэхэдэ, һулаханаар, зүрхэгүйгөөр уулзалгаяа эхилээ. Мүн спортын мастер Терентьевтэй (Свердловск) наадаһан Мункоев мүнөөхил алдуутай ябадалаа хэжэ шүүгдэшоо. Эндэ гансал Самарин хахад очко абаһаар ха. Эдэнэрэй (Воронцов) наадан хойшолуулагданхай.

Хоёр нааданай удаа Омскын Плигин, Земеров, Новосибирскын Ким, Курганай Волчихин, Тюменьһээ ерэһэн спортын мастер Чугуков гэгшэд хоёр-хоёр очкотой болонхой.

В. МАМИЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Габшагай ажалаараа харюусахабди» — Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад хөөрэнэ. «Республикынай ажалай үдэр» — тобшо мэдээсэлнүүдэй соголбори. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Шэнэ бэрхэшээлнүүд, хуушан дабшаса» — Р. Макальскаягай статья. «Түүхын гайхамшагта хуудаһан» — Буряад ороной ажалшад Л. И. Брежневэй «Шэнэ газар» гэжэ ном шудална. «Эдэбхитэдтэ түшэглэн» — Г. Ячменевагай статья. «Түрэл орон доторнай». Фото-мэдээсэлнүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Мүнөөдэр — Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэр» — материалнуудай суглуулбари. «Аха дүү хани барисаамнай бэхижэнэ» — В. Цыреновэй статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Спорт» — бокс, шатар тухай материалнуудай суглуулбари. «Шог ёгто долгин дээрэ». Телевиденийн программа. Соносхолнууд.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 19-һөө 26 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 19

РАКЕТНЭ СЭРЭГЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.35 — «Зарядкада зогсо!». 8.55 — Бандуристнарай триогой концерт. Киевһээ дамжуулагдаха. 9.30 — «Будильник». 10.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.00 — «Садко» — уран һайханай фильм. 2-дохи хубинь. 12.10 — Баримтата фильм. 12.30 — «Хүдөөгэй час». 13.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.00 — Л. Леонов. «Золотая карета» — фильм-зүжэг. 16.10 — Уласхоорондын панорама. 16.40 — «Мүнөөдэр — Ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин үдэр». Ракетнэ сэрэгүүдэй главнокомандалагша, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Социалис Ажалай Герой, армиин генерал В. Ф. Толубко үгэ хэлэхэ. 16.55 — Ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин үдэртэ зорюулагдаһан концерт. 17.30 — Шэнэ һонин. 17.45 — «Девушки с Белого острова» — баримтата фильм. Ороной ажалша коллективүүдтэ зорюулагдаһан циклнээ. 18.15 — «Ключи от неба» — уран һайханай фильм. 19.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 20.30 — «Время». 21.00 — «Театр тухай хөөрөөн». 21.45 — Дүрэ буляалдадаг барилдаагаар СССР-эй кубок. Алма-Аташаа дамжуулагдаха. 22.35 — В. Моцарт. Фортепианатай хамта наадаха скрипкын концерт. 22.50 — Шэнэ һонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.00 — «Время». 8.35 — Гимнастика. 8.55 — «Малыш и Карлсон» — мультфильм. 9.15 — «Друг мой, Колька» — уран һайханай фильм. 10.40 — «Ан амитадай аймаг». 11.40 — Забһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — **«Хүдөөгэй үдэрнүүд»** — кинопрограмма. 14.55 — «Эжым һургуули». 15.25 — «ГТО» — СССР-эй чемпионат. 16.00 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшад. Советскэ Союзай Геройнууд Г. Д. Онуфриенко, П. Г. Якубовский, О. Н. Смирнов, И. Д. Цыкин гэгшэдтэй «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга. 16.45 — **«Гурбадахи жэл — габшагай жэл».** Зайн галай хүсэ бүрин хэрэглэхэ. 17.30 — Шэнэ һонин. 17.40 — Үхибүүдтэ шүлэгүүд.

Улаан-Удэ. 17.55 — Боксоор СССР-эй Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй чемпионат. Түгэсхэл.

«Орбита». 20.30 — «Время». 21.00 — Хоккей. СК «Салават Юлаев» — ЦСКА. 22.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 17.55 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг». 18.25 — М. Горький. «Васса Железнова» — фильм-зүжэг.

Улаан-Удэ. 20.30 — «Номой далайгаар аяншалга». 21.00 — Соносхолнууд. 21.10 — «Стажёр» — уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.00 — «Время». 8.35 — Гимнастика. 8.55 — Советскэ Союзай Геройнуудтай юнкорнуудай уулзалга. 9.40 — М. Горький. «Васса Железнова». 11.40 — Забһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — «Венгри» — баримтата фильм. 14.40 — «Композитор Д. Шостакович». 15.25 — «Спортивная класс». 16.10 — «Хүдөө газар: хэрэг ба шиидхэгдэхэ асуудалнууд». 16.40 — «Залуушуулай адрес». 17.30 — Шэнэ һонин. 17.45 — «Зураг бүхэндэ — наран!».

Улаан-Удэ. 18.00 — «Халаан» — тележурнал. 18.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй дамжуулга.

«Орбита». 19.05 — **«Зайн галай хүсэ алмаха».** 19.25 — «Арерик» — уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 20.30 — «Время». 21.00 — «Дирижёр Евгений Мравинский» — фильм-концерт. 22.05 — «Олимпиада угтуулан» — баримтата фильм. 22.25 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.00 — «Алкоголизм» — врачай хөөрэлдөөн. 18.00 — Литвагай ССР-эй арадай артист Э. Канява дуулаха.

Улаан-Удэ. 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.25 — «Уласхоорондын выставкэ. Нүүрһэн-78». 20.15 — Буряадай телерадигой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 20.45 — «Түймэрһөө һэргылэгты» — киночерк. 21.05 — «Хитадта юун болоноб?» — хөөрэлдөөн. 21.25 — Соносхолнууд.

СРЕДА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.00 — «Время». 8.35 — Гимнастика. 8.55 — «Москвагай зоопаркда». 9.25 — «Арерик» — кинофильм (1-дэхи сери). 10.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 11.30 — Забһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — **«Шинии ажал хүдэлмэри — шинии үндэр туйлалта»** — кинопрограмма. 14.50 — «Уран зураашад тухай хөөрэлдөөн». СССР-эй арадай уран зураша Е. Монсеенко. 15.20 — «Москвагай хүдэлмэришэдэй найдамтай үгэ». 15.50 — Гитарист Диего Бланко наадана (Испани). 16.30 — **«Эрдэм наукын ажабайдал».** Сибириин түгэлдэр хүсэн. 17.00 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт!». 17.30 — Шэнэ һонин. 17.45 — «Л. Толстой — үхибүүдтэ».

Улаан-Удэ. 18.05 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

«Орбита». 18.40 — «Манай шэнжэлэл». 19.25 — «Арерик» (2-дохи сери). 20.30 — «Время». 21.00 — «Уран зохёолшод». Михаил Булгаков — баримтата фильм. 22.30 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.05 — СССР-эй арадай артистка Н. Ткаченкын концерт.

Улаан-Удэ. 18.40 — Һурагшанарта — «Ши ба шинии саг». 19.10 — Баримтата фильм харуулагдаха. 20.10 — Соносхолнууд. 20.20 — «Манай айлшад».

ЧЕТВЕРГ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.00 — «Время». 8.35 — Гимнастика. 8.55 — «Залуушуулай адрес». 9.55 — «Арерик» (2-дохи сери). 10.50 — ЦТ-гэй ба ВР-эй симфоническэ оркестрэй концерт. 11.25 — Забһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — «Барилгын начальник» — баримтата фильм. 15.00 — «Ч. Диккенсын зохёолнууд». 15.45 — «Совет үгрэнэй ба эрхын үндэһэн». Совет обществын соёл ба социальна хүгжэлтэ. 16.15 — «Арадай аялга». 16.30 — «Маанадтай хэ, маанад шэнги хэ, маанарһаа һайнаар хэ». 17.40 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Буу зэбсэг хуряалга — мүнөө үеын гол шухала асуудал». 18.10 — РСФСР-эй габьяата артистка О. Эрдели наадана (арфа). 18.25 — «Венгриин коммунистнууд тухай хөөрэлдөөн». 18.55 — «Чужая родня» — уран һайханай фильм. 20.30 — «Время».

Улаан-Удэ. 21.00 — «Байгал шадарай шулуун Петр хаанай кунсткамера дотор». 21.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.45 — «Байгал» — мэдээсэлэй дамжуулга.

«Орбита». 22.15 — Таджигай телевиденийн ба радиогой «Гулшан» гэжэ дуунай инструментальна ансамблиин концерт. 22.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Удэ. 19.00 — «Урма зоригой бадаралга» — баримтата фильм. 20.20 — «Өнөөгийнэ бултан мэдэхэ ёһотой», — циклһээ дамжуулга. 20.50 — Соносхолнууд.

«Орбита». 21.00 — «Дивертисмент» — фильм-концерт. 21.55 — «Түүхын гол һудал» — баримтата фильм.

ПЯТНИЦА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.00 — «Время». 8.35 — Гимнастика. 8.55 — «Маанадтай хэ, маанад шэнги хэ, маанарһаа һайнаар хэ». 9.55 — «Моя улица» — уран һайханай фильм. 11.10 — «Риса» гэжэ духовой оркестр наадана. 11.25 — Забһарлалга. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — Ороной телестудиин баримтата фильмүүд харуулагдаха. 14.45 — «Түүхын хуудаһанууд». «Киевскэ Русь». 15.15 — «Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ заводой Соёлой байшангай камерна хоор дуулана». 15.30 — «Шатарай һургуули» Эндшпиль. 16.00 — «Сэлэнгэ» — тележурнал. 16.45 — Монголой Арадай Республикын телевиденийн программа. 18.55 — «Человек без паспорта» — уран һайханай фильм. 20.30 — «Время». 21.00 — Хоккей. ЦСКА — «Динамо» (М). 22.10 — «Харинн эстрадын аялганууд». 22.55 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 16.00 — «Москва ба москвагайхид» 16.[illegible] «Хүхюун ноотохонууд». [illegible] дуушадай конкурс. 17.[illegible] Шэнэ һонин.

Улаан-Удэ. 17.45 — «[illegible]эт Анатолий Шитовой [illegible] зохёолой үдэшэ». 18.35 — «Сагай уларилай хар[illegible]шад» — баримтата фил[illegible]

СУББОТО, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[illegible]

«Орбита». 8.00 — «[illegible]мя». 8.35 — Гимнаст[illegible] 8.55 — «АБВГДейка». [illegible] — «Танда, түрэлхид[illegible] 9.55 — «Эрхим эд [illegible] элбэгээр». 10.25 — «Үг[illegible]нэй почто» — хүгж[illegible] дамжуулга.

Улаан-Удэ. 10.55 — [illegible]лөөдэр МНР-эй 54 [illegible]ой. 11.10 — «Үхибүүдт[illegible] «Светофор». 11.40 — «[illegible] ба хэрэг» гэһэн дамжуу[illegible]

«Орбита». 12.15 — [illegible]циональна һайндэр — [illegible] публикын үдэртэ зо[illegible]даһан Югославиин [illegible]лис Федеративна Ре[illegible]кын телевиденийн пр[illegible]ма. 13.55 — «Хүн. [illegible] дэлхэй. Замбуулинн». [illegible] — «Очевидное-невероятное» 15.00 — РСФСР-эй [illegible]та артистка Г. Карева [illegible]лана. 15.20 — Уласхоо[illegible]дын асуудалаар «Пр[illegible] газетын политическэ [illegible]жэлэгшэ Ю. А. Жуков. [illegible]рэлдөөн 16.05 — Э. Хе[illegible]гуэй. «Океандахи аралуу[illegible] — теле-зүжэг. Забһар[illegible]гын үедэ шэнэ һонин. 1[illegible] — Хоккей. «Спартак» [illegible] «Крылья Советов». 20.[illegible] «Время». 21.00 — Хо[illegible] «Спартак» — «Крылья [illegible]ветов». 21.35 — Кино[illegible]рама. 23.10 — Шэнэ һ[illegible]

«Орбита». 10.55 — [illegible] зураашад тухай хө[illegible]дөөн». «Паоло Веро[illegible] 11.30 — «Элүүр энхэ [illegible]га» — эрдэм дэлгэрүү[illegible] программа.

Улаан-Удэ. 12.15 — [illegible] бүүдтэ — «Орлята [illegible] — уран һайханай ф[illegible] 13.35 — «Танда зорю[illegible]дана, нүхэдүүд» — ф[illegible] концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРА[illegible]

«Орбита». 8.00 — «[illegible]мя». 8.35 — Гимнаст[illegible] 8.55 — «Будильник» 9.[illegible] «Советскэ Союзда алба [illegible]нэб!» 10.25 — Онт[illegible] «Морозко» — уран һайн[illegible] фильм. 11.55 — «Хүд[illegible] час». КПСС-эй ЦК-гай [illegible]лиин (1978 оной) Пле[illegible]шиидхэбэринүүдые бэ[illegible]хын түлөө. 12.55 — [illegible] Штейн. «Поющие пески» [illegible] Гүрэнэй Мосоведэй [illegible]жэтэ академическэ [illegible] зүжэг. 14.50 — «Хүх[illegible] киоск». 15.20 — [illegible] хоорондын панорама. 1[illegible] — «Гурбадахи үндэ[illegible] ороной ажалай колл[illegible]вүүдтэ зорюулагдаһан [illegible]римтата фильм. 16.30 [illegible] «Киногоор аяншалагш[illegible] клуб». 17.30 — Шэнэ [illegible]нин. 17.40 — Мультфи[illegible]нүүд: «Про Мишку, кот[illegible]го не ждали», «Рекс — [illegible]жарник», «Крошка Е[illegible] 18.20 — «Рассвет над [illegible]миром» — уран һайхан[illegible] фильм (Монгол). 19.50 [illegible] «Дуун-78». 20.30 — «[illegible]мя». 21.00 — «Симф[illegible]ческэ ехэ оркестрэй [illegible] 21.45 — «Олимпиада-8[illegible] 22.30 — Шэнэ һонин.

Редакторай орлогшо И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35,